Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovu, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat;* în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Preţul inserţiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔRŬ DE DUMINECĂ)

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unu anu 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate
Pe unu anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anu 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anu 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtu abonamentele câtu şi inserţiunile suntŭ a se plati înainte.

Nr. 6. — Anulŭ LII. **Braşovŭ, Duminecă 8 (20) Ianuarie** **1889.**

Braşovŭ, 7 Ianuarie v.

Nu puţină mirare trebue că a cuprinsŭ pe mulţĭ dintre economii noştri de pe la sate, când făcêndu-şĭ socotéla la capĕtulŭ anului, au aflatŭ că astăḑĭ li-se cere sĕ plătéscă o dare aprópe înḑecitŭ mai mare peste anŭ, decâtŭ li-se cerea de pildă înainte cu douĕḑecĭ de anĭ, adecă înainte de a se începe la noi earăşĭ „vileagulŭ“ ungurescŭ.

Pe atuncĭ — ne aducemŭ aminte — se făcea mare svonŭ cu acestŭ nou „vileagŭ“ (lume) şi Ungurii, carĭ cerea sĕ fiă aleşĭ deputaţĭ la dietă, strigau în gura mare, că de aicĭ încolo va începe o nouă viaţă mai bună şi poporulŭ nu va mai trebuì sĕ plătéscă atâtea birurĭ grele ca sub Nemţĭ.

Dér s'a adeveritŭ şi aicĭ, că acela care făgăduesce multŭ, nu împlinesce nimicŭ, şi cei ce au creḑutŭ vorbelorŭ şi făgăduielilorŭ frumóse au trebuitŭ curêndŭ sĕ se desamăgéscă cumplitŭ.

De doueḑecĭ de anĭ încóce în mai multe rêndurĭ Ungurii au alesŭ deputaţĭ la dieta unguréscă, dér nicĭ unulŭ nu s'a întorsŭ acasă aducêndŭ alegătorilorŭ sĕi vre-o uşurare a sarcinelorŭ celorŭ grele şi apĕsătóre.

Din contră, de câte orĭ se făcea o nouă alegere şi se aduna deputaţia unguréscă la Peşta, de atâtea orĭ se urcau şi dările şi astfeliu Ungurii se treziră, că trebue sĕ plătéscă fórte scumpŭ „vileagulŭ“ lorŭ.

Aicĭ însĕ nu e vorba numai de Ungurĭ, carĭ ce-i dreptŭ au avutŭ şi au vremurĭ maĭ bune ca noi şi prin urmare potŭ sĕ pórte mai uşorŭ povara dărilorŭ, căcĭ alŭ lorŭ e „vileagulŭ“; ai lorŭ împartŭ şi dările şi sciutŭ este, că „cine împarte, parte îşĭ face“. Dér e vorba aicĭ de toţĭ locuitorii acestorŭ ţerĭ, între carĭ ne numĕrămŭ şi noi ceştĭ trei milióne de Românĭ din Transilvania, Bănatŭ şi Ţera unguréscă şi după ce noi numai de greutăţĭ şi îndatorirĭ avemŭ parte, cuvine-se sĕ ne gândimŭ şi sĕ ne rĕsgândimŭ că óre de unde va fi viindŭ lucrulŭ acesta, ca după ce de atâta vreme amŭ avutŭ numai pace şi linişte în ţéră, totuşĭ sĕ trebuiască sĕ plătimŭ înḑecitŭ mai multă dare ca pe timpulŭ când domnea pe la noi cei cu gulerŭ de aurŭ dela împĕrăţiă?

In adevĕrŭ că de atuncĭ încóce s'au schimbatŭ multŭ vremurile şi totŭ spre mai rĕu. Veniturile au scăḑutŭ în aceeaşĭ mĕsură aprópe în care s'au urcatŭ sarcinele. Multe de tóte au trebuitŭ sĕ înrîuréscă asupra stărilorŭ nóstre, ca sĕ ajungemŭ la unŭ astfelŭ de traiu nĕcăjitŭ şi apĕsatŭ.

Inainte de tóte s'au ivitŭ deodată cu resărirea „vileagului“ ungurescŭ şi poftele cele marĭ şi nesăţióse de domnire. Şi apoi este de obşte cunoscutŭ, că celŭ ce vrea sĕ facă pe domnulŭ are trebuinţă de mulţĭ banĭ şi cheltuiesce multŭ. Aşa s'a întêmplatŭ şi cu ocârmuitorii noştri ungurĭ, carĭ în îngâmfarea lorŭ de a fi stăpânĭ preste toţĭ cei de altŭ neamŭ, nu mai scieau cum sĕ cheltuiéscă mai curêndŭ miliónele din visteria statului, ca sĕ se fălĕscă, că suntŭ tarĭ şi marĭ, maimuţândŭ şi ei pe alte naţii mai puternice şi mai bogate.

Astfelŭ s'au ziditŭ palate pompóse şi scumpe în Peşta; s'au cheltuitŭ ḑecĭ de milióne cu cale şi fără cale, cu folosŭ şi făr' de folosŭ pentru drumurĭ de ferŭ şi alte clădirĭ de tot-feliulŭ; s'a înmulţitŭ numĕrulŭ amploiaţilorŭ de susŭ pănă josŭ, fiindŭ acum îndoitŭ de mare şi avêndŭ cei dela cârmă mai mulţĭ carĭ sĕ le împlinéscă poruncile; s'au înfiinţatŭ nenumĕrate scóle ungurescĭ cu banĭ grei nu numai între Ungurĭ, unde potŭ fi spre folosŭ, ci şi între cei de altŭ némŭ, unde poporulŭ nu sêmte de locŭ trebuinţa lorŭ; s'au cheltuitŭ sume órbe pentru honveḑĭ ca sĕ potă ḑice cei dela cârmă că au şi ei armata lorŭ unguréscă. Tóte acestea s'au făcutŭ nu atâtŭ cu privire la trebuinţele poporaţiunei fără deosebire, câtŭ mai multŭ pentru a mulţumì poftele de domnire ale neamului ungurescŭ.

Numai cu jumĕtate din miliónele ce s'au cheltuitŭ pentru zidirĭ de fală în Peşta şi Seghedinŭ s'ar fi fericitŭ o ţéră, de pildă Ardealulŭ, décă aceste milióne se întrebuinţau pentru acoperirea lipsurilorŭ şi îmbunătăţirea stărei materiale a poporaţiunei sale.

Risipa, ce au făcut'o de anĭ guvernele ungurescĭ cu banii din visteria statului, a trebuitŭ sĕ fiă cu atâtu mai simţitóre pentru locuitorii acestorŭ ţĕrĭ, cu câtŭ erau mai marĭ jertfele, ce le pretindea dela ei interesele monarchiei în afară, ḑecile şi sutele de milióne, ce s'au cerutŭ şi se cerŭ mereu pentru acoperirea cheltuielelorŭ ocupaţiunei Bosniei şi a Herţegovinei şi pentru pregătirile militare nesfêrşite.

La alegerile de deputaţĭ cei dela ocârmuire nu se îngrijeau de interesele poporului, ci de aceea ca sĕ-şĭ găséscă ómenĭ, care sĕ le voteze totŭ ce cerŭ. Celŭ mai de căpeteniă lucru alŭ dietei era întotdeauna sĕ încuviinţeze mai întêiu împrumuturile ce trebuia sĕ se facă spre a purta sarcinele mărite pentru armată, apoi din ce mai remânea putea sĕ se voteze înfiinţarea de scóle ungurescĭ în ţinuturile nemaghiare şi sĕ se acopere diurnele deputaţilorŭ.

E vorba că şi ministrulŭ Tisza cu ai sĕi îşĭ au stăpânĭ, carĭ îi ţinŭ şi pe ei strînsŭ de chică. Pe aceştia trebue sĕ-i mulţuméscă ei mai întâiu, ca sĕ-şĭ pótă apoi face mendrele acasă.

Numai aşa a pututŭ sta Tisza atâta timpŭ la cârmă, că a sciut totdéuna sĕ facă ca dieta sĕ voteze ceea ce i-se cerea de cei dela Viena.

Cu alte cuvinte, pe Ungurii dela putere îi apasă Nemţii cu politica lorŭ ce o conduce astăḑĭ Bismark dela Berlinŭ, ear pe noi ne apasă Ungurii pe carĭ i-au încălecatŭ Nemţii.

Noi popórele nemaghiare suntemŭ nevoite prin urmare sĕ ducemŭ în spinare şi pe Ungurulŭ şi pe Neamţulŭ şi trebue sĕ purtămŭ sarcinele, ce ni le pune în spinare şi unulŭ şi altulŭ şi sĕ învĕţămŭ şi nemţesce şi ungaresce.

Etă pentru ce trebue astăḑĭ sĕ plătimŭ dare de ḑece orĭ mai multă, decâtŭ pe vremile când aveamŭ numai stăpânire nemţéscă.

Anulŭ nou în Bucurescĭ.

In ḑiua de anulŭ nou, Regele merse la órele 10¼ diminéţa, escortatŭ de unŭ escadronŭ de jandarmĭ, spre a asista la serviciulŭ divinŭ dela Mitropolie.

Maiestatea Sa, în trăsură de gală, străbătu stradele ce conducŭ la Catedrală, d'a lungulŭ cărora se adunase unŭ numĕrosŭ publicŭ, salutândŭ cu dragoste pe suveranulŭ ţĕrei.

Maiestatea Sa, ajungêndŭ la órele 10 jum. la Mitropolie, trecu mai ânteiu pe dinaintea guardei de onóre, ce se afla aşedată în faţa bisericei, îi ură unŭ

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

IN BALTĂ.

Schiţă din judeţulŭ „Ialomiţa“.

Şedeamŭ în odaia mea aruncatŭ pe o canapea şi-'mĭ fumamŭ ţigareta în tignă. Priveamŭ la fumulŭ ce se ridica în valurĭ şi cu gândulŭ cutreeramŭ timpulŭ ce'lu petrecusemŭ în judeţulŭ Ialomiţa şi eramŭ mulţămitŭ în mine de tóte.

Stamŭ astfelŭ şi parcă a'şĭ fi vrutŭ se mai rĕmânŭ o bucată de vreme în aşteptare, pănă când sĕ se înhame caii, şi-mĭ priia acéstă linişte cu atâtŭ mai vêrtosŭ, căcĭ vara cu seceta ei îndelungată te face lenosŭ şi nimica nu-ţĭ ajută decâtŭ odichna în odaie, fumatulŭ, cafeaua şi aşĭ putea ḑice somnulŭ. De tóte acestea bunătăţĭ eram sătulŭ şi 'mĭ părea bine când puteamŭ sĕ mai esŭ şi pe afară.

Eram óspe vechiu la coconulŭ Iancu, căcĭ stasemŭ mai bine de cincĭ sĕptĕmânĭ, eramŭ dedatĭ unulŭ cu altulŭ şi astfelŭ fiecare căutam a ne petrece timpulŭ în bună voiă.

Pe când stamŭ în odaia mea liniştitŭ şi-'mĭ fumamŭ ţigareta, intră deodată visitiulŭ Alexe.

Cu pălăria în drépta, şi cu biciulŭ în stânga, îmĭ dete „bună ḑiua“, şi veselŭ, cum era elŭ, îmĭ spuse cĕ trăsura mĕ aşteaptă la scărĭ.

Mĕ ridicai repede, căcĭ îmĭ plăcea sĕ mai esŭ din odaie. Imĭ plăcea cu deosebire astăḑĭ, deórece era o zăpuşélă omoritóre şi sciamŭ că în trăsură mai adie vêntulŭ.

„Incătrău o luămŭ Alexe?“ întrebai eu pe când îmbrăcamŭ mantaua de praf.“

„Apoi... nu scii.... spuneai că sĕ mergemŭ în Baltă!“

Alexe visitiulŭ era minunatŭ băiatŭ. Imĭ plăcea multŭ de elŭ, căcĭ era vorbăreţŭ, aşa încâtŭ nicĭ când nu ţi s'ar fi urîtŭ în tovărăşia lui. Era din partea muntelui şi schimbase mulţĭ stăpânĭ. Fusese mai întêiu pe când era de 14 anĭ la unŭ boerŭ lângă Têrgovişte, dér după ce i-s'a urîtŭ de stăpânu-sĕu a mersŭ la Bucurescĭ, a statŭ vr'o doi anĭ la tranvaiu, ér acum de vr'o patru anĭ era prin Ialomiţă. La coconulŭ Iancu slujea de unŭ anŭ şi jumătate. Era băiatŭ deşteptŭ şi pretinosŭ cu tótă lumea şi orĭ unde se afla elŭ era voie bună, căcĭ spunea multe de tóte şi scia glume şugubeţe încâtŭ sĕ fi totŭ rîsŭ. Imĭ era pretinŭ de vr'o cincĭ sĕptĕmânĭ, şi deaceea se deprinsese cu mine şi eu cu elŭ, cu tóte acestea scia elŭ bine ce se cuvine şi ce nu se cuvine, aşa încâtŭ nu te apuca sila de purtarea lui. Acésta o potŭ numi înţelepciune, deórece avea priceperea când sĕ vorbéscă, şi când sĕ tacă, şi décă vorbea scia ce sĕ vorbéscă astfelŭ că totdéuna îţĭ spunea lucrurĭ de le ascultai cu dragŭ. Invĕţase şi ceva carte, căcĭ scia scrie şi ceti, ceea ce îi prinse multŭ bine, căcĭ la coconulŭ Iancu veneau trei diare, şi pe tóte le cetea mai întâi Alexe.

Era şi drăguţŭ băiatŭ. Avea o privire inteligentă, unŭ nasŭ subţirelŭ bine făcutŭ, şi o mustăcióră neagră ca pĕcura şi subţirică ca spicul grâului. Totdeauna se dichisea bine, aşa că şi fetele din sat îlŭ plăceau şi când mergea elŭ la horă, la Domnica la cârciumă, nu mergea degiaba, căcĭ totdéuna în jurulŭ lui se adunau cele dintâiu fete şi ascultau şăgalnicele lui vorbe. Soldatŭ nu fusese şi nicĭ nu avea sĕ fiă. Acésta însĕ nu'lŭ supĕra de loculŭ locului. Era întregŭ băiatulŭ pănă 'ntr'unŭ lucru. Piciorulŭ stângŭ era strâmbŭ de totŭ aşa, că nu putea fi luatŭ la miliţie.

Dér şi pentru acésta deşteptăciunea lui a aflatŭ leacŭ. Elŭ şĭ-a schimbatŭ portulŭ muntenescŭ şi a îmbrăcatŭ nisce pantalonĭ largĭ cojenescĭ, cum se pórtă în Ialomiţa. Nu a îmbrăcatŭ aceştĭ pantalonĭ pentru-că i-ar fi plăcutŭ mai mult ca ciórecii ce'i avusese, dér câtŭ erau de urîţĭ aceştĭ pantalonĭ croiţĭ largŭ cam cum îi pórtă şi Bulgarii, aveau unŭ lucru potrivitŭ, unŭ lucru minunatŭ de bunŭ, aşa că schimbarea portului nu era fără noimă. In aceştĭ pantalonĭ largĭ nu se băga de sémă, că piciorulŭ lui este strâmb, ceea ce îi făcea bună slujbă când era între fete la horă.

După ce luai cele de lipsă, eşii şi mĕ urcaiu în trăsură.

O plesnitură de bicĭ se auḑi, unŭ strigătŭ urmă şi noi eramŭ pe drumŭ.

„Ai luatŭ tutunŭ?“ întrebă Alexe şi se uită la mine cu o faţă prin care mĭ-arăta, că voiu avê lipsă mare de tutunŭ.

„Da de ce?“ grăii eu mirându-mĕ. „Nicĭ-odată nu mĭ-ai pusŭ întrebarea asta!“

„Suntŭ ţînţarĭ, Domnule,“ ḑise elŭ şi scutură biciulŭ pe la urechile cailorŭ. „Trebue sĕ ai tutunŭ, căcĭ altmintrelea te băşică ţînţarii de ţi-se umflă ceafa şi obrazulŭ!“

Trecurămŭ pe lângă cârciuma Domnichii, unde avea sĕ se facă horă, căcĭ era Duminecă, şi băgai de sémă, că Alexe cam opresce caii ca şi cum ar fi vrutŭ sĕ zăbovéscă puţinŭ. Sări josŭ anŭ bunŭ şi apoi dete ordinŭ ca, în vederea timpului pré frigurosŭ, trupele sĕ reintre la casarmă.

După ce regele intră în biserică, unde fŭ întêmpinatŭ la intrare de mitropolitulŭ primatŭ cu crucea şi evanghelia, începu liturghia, ce s'a oficiatŭ de cătră vicarulŭ Mitropoliei înconjuratŭ de înaltulŭ clerŭ, faţă fiindŭ d-nii ministri, preşedintele Senatului cu mai mulţĭ domnĭ senatorĭ şi deputaţĭ, preşedintele şi procurorulŭ generalŭ alŭ înaltei curţĭ de casaţiune, preşedintele înaltei curţĭ de compturĭ, înalţii funcţionarĭ ai Statului, primarulŭ Capitalei cu consiliulŭ comunalŭ şi oficerii generalĭ şi superiorĭ aflaţĭ în garnizónă. După terminarea liturgiei, clerulŭ înălţă rugĭ cătră A Totŭ Puterniculŭ pentru fericirea Regelui şi Reginei.

Apoi Regele merse în apartamentulŭ mitropolitului primatŭ, unde se aflau întrunite tóte persónele, carĭ erau faţă la ceremonia religiósă, spre a aduce suveranului urărĭ de anulŭ nou.

Mitropolitulŭ primatŭ ţinu, în numele clerului, următórea cuvêntare:

Sire! Cu vrerea Celui pré înaltŭ, în a cărui mână suntŭ anii şi timpurile, începemŭ astă-ḑĭ anulŭ 1889 dela Naşterea Mântuitorului. Strălucindŭ în lume Lumina cunoscinţei, cu rĕsărirea Sórelui dreptăţii se începu o eră nouă în omenire. Suveranĭ, popóre şi individĭ, însufleţiţĭ de puterea Lui cea dătătóre de viéţă, sĕvêrşiră fapte măreţe, şi în acéstă ḑi binecuvêntată, toţĭ dela mare până la micŭ, din palatŭ până în colibă, se întrecŭ aducêndŭ unii altora urărĭ veselitóre. Cu atâtŭ mai multŭ se cade sĕ aducemŭ astă-ḑĭ cu toţii din inimă urărĭ de viéţă îndelungată, pacĭnică şi fericită Maiestătei vóstre, a cărui domnire, ca rarĭ altele din istoria nemului nostru, prin înţelepciunea cu care v'a îndestratŭ Dumneḑeu, este bogată de fapte marĭ pentru întărirea şi ridicarea morală şi materială a Patrieĭ.

De aceea şi eu, umilitulŭ servitorŭ alŭ altarului lui Dumneḑeu, cu respectŭ depunŭ la treptele tronului Maiestăţei vóstre simţĕmintele clerului de iubire şi devotamentŭ cu urarea ca şi anulŭ acesta sĕ se adaugă la anii vieţii şi ai domnirei Maiestăţii vóstre ca unŭ anŭ bine primitŭ Domnului, ca unŭ anŭ în care, sub părintéscă vóstră domnire, pacea, dreptatea, luminarea şi buna-voire sĕ créscă şi sĕ rodéscă pe câmpia românéscă, căcĭ aceste bunurĭ întărescŭ temelia statelorŭ şi aducŭ adevĕrata fericire a popórelorŭ şi a individelorŭ, ér cine le apĕră şi le sporesce, lasă urmaşilorŭ o amintire neştérsă şi se ridică la nemurire.

Binecuvêntéză Dómne pe Regele nostru Carolŭ I! Bine-cuvêntéză Dómne pe soţia sa Regina Elisaveta, susţinĕtorii şi de înflorire doritorĭ ai sfintei nóstre bisericĭ! Bine-cuvêntéză Dómne România!

După acestea d. Th. Rosetti, preşedintele consiliului de ministri, în numele guvernului, aduse felicitările de anulŭ nou prin următórele cuvinte:

Sire! In numele consiliului de ministri, vinŭ a aduce Majestăţei Vóstre cele mai respectuóse urărĭ pentru anulŭ ce începe astă-ḑĭ. In totŭ timpulŭ domniei Majestăţei Vóstre, ţera a vĕḑutŭ întărindu-se posiţiunea ei în afară, desvoltându-se în modŭ simţitorŭ instituţiunile ei interióre; ea privesce decĭ orĭ-ce nou anŭ începutŭ sub înţelépta cârmă a Majestăţii Vóstre ca unŭ anŭ de bunŭ augurŭ, simţindŭ bine, că ea are în suveranulŭ ei scutulŭ celŭ mai puternicŭ alŭ instituţiunilorŭ ei, apĕrătorulŭ celŭ mai vigilentŭ alŭ intereselorŭ naţionale. De aceea nu numai guvernulŭ, Sire, dér ţera întrégă vĕ ḑice astăḑĭ: la mulţĭ anĭ, urândŭ cu respectŭ şi iubire Majestăţei Vóstre şi M. S. Reginei, precum şi augustei vóstre familii sănătate şi fericire,

Apoi, d. Gr. Lahovari, preşedinte la înalta curte de casaţiune, a adusŭ urărĭ suveranului din partea acestui înaltŭ corpŭ, ḑicêndŭ.

Sire! Inalta curte de casaţiune şi de justiţie, prin organulŭ meu, se simte ferice, că se póte uni cu tótă ţera pentru a vĕ aduce cu respectŭ felicitaţiunĭ de anulŭ nou. De obicĭnuitŭ fie-care întră într'unŭ nou anŭ cu unŭ sentimentŭ de nesiguranţă pentru unŭ viitorŭ adesea necunoscutŭ. Noi însĕ, Românii, Sire, aşteptămŭ cu bucurie noulŭ anŭ, fiind-că scimŭ că, sub domnia înţeléptă şi constituţională a Majestăţei vóstre, poporulŭ românŭ va cóntinua a înainta cu paşĭ sigurĭ şi repeḑĭ spre mărire şi spre putere.

Sĕ trăiţĭ, Sire, împreună cu graţiósa şi blânda nóstră regină, anĭ mulţĭ şi îndelungaţĭ spre fericirea tuturorŭ.

D. Em. Grădişteanŭ, preşedintele înaltei curţĭ de compturĭ, în numele acestui înaltu corpŭ, adresă Majestăţei sale următórele urărĭ:

Sire! Cu ocasia anului nou, înalta curte de compturĭ, prin organulŭ meu, vine a supune cu celŭ mai adêncŭ respectŭ devotamentulŭ sĕu cătră tronŭ, a esprima Majestăţei vóstre şi M. s. reginei urările cele mai ardinte şi felicitărĭ pentru fericirea şi prosperitatea României.

Sĕ trăiască augustulŭ nostru suveranŭ, sĕ trăiască augusta nóstră suverană la mulţĭ anĭ!

M. S. Regele, mulţămindŭ pentru tóte aceste felicitărĭ, a rĕspunsŭ:

„La începutulŭ anului ântêiulŭ meu gândŭ se îndreptéză spre scumpulŭ meu poporŭ, a cărui fericire este în fruntea tuturorŭ dorinţelorŭ şi silinţelorŭ mele. Rogŭ pe Dumneḑeu, ca se păzéscă ţera nóstră în anulŭ acesta de tóte nĕcazurile şi sĕ'i dăruiască o desvoltare liniştită, împăcândŭ diferitele aspiraţiunĭ. Sĕ dea cerulŭ ca speranţele mele şi căldurósele urărĭ, ce facŭ pentru d-vóstră şi pentru toţĭ Românii fără deosebire, sĕ fie împlinite. Mulţumindu-vĕ din totŭ sufletulŭ de bunele felicitărĭ si doveḑile de dragoste ce Ne aduceţĭ, Reginei şi Mie, la reînoirea anului, vĕ salutŭ după obiceiulŭ strămoşilorŭ ḑicêndu-vĕ: „La mulţĭ anĭ şi cu Dumneḑeu înainte!“

Cuvintele regelui au fostŭ primite cu repeţite strigărĭ: Trăiască MM. SS regele şi regina!

La órele 12 M. S. regele s'a întorsŭ la Palatŭ.

SCIRILE ḐILEI.

Boboteza in Braşovŭ. Erĭ, diua Botezului Domnului, s'a făcutŭ sfinţirea apei la biserica sfântului Nicolae din locŭ cu mare solemnitate. Onorurile militare le-a datŭ o companiă de soldaţĭ din regimentulŭ doi de infanterie, sub comanda d-lui căpitanŭ Ionŭ Ionaşŭ, cu musica militară. Au asistatŭ la sfinţirea apei d-lŭ comandantŭ de brigadă generalŭ-maiorŭ I. Pokay, d-lŭ comandantŭ alŭ reg. de inf. colonelŭ Emil cav. Perin de Wogenburg însoţiţĭ de domnii oficerĭ de tóte armele şi institutele semilitare. Aflăm, că comitetulŭ parochial alŭ bisericei Sf. Neculae a hotărîtŭ sĕ dea soldaţilorŭ, carĭ au făcutŭ onorurile, suma de 40 fl.

⁂

Abḑicere. Şedinţa publică a Societăţii de lectură a studenţilorŭ dela şcólele române gr. or. din Braşovŭ, care a fostŭ anunţată pe Duminecă în 8 Ianuarie st. v. 1889, *nu se va ţine din cause neprevĕḑute.* Spre sciinţa publicului informat deja de ţinerea acelei şedinţe.

⁂

Unŭ ultimatŭ D-rului Babeşŭ. Sub titlulŭ acesta „Pester Lloyd“ publică următórele: „Cam cu unŭ anŭ şi jumĕtate mai nainte, profesorulŭ Dr. Babeşŭ, la învitarea guvernului românŭ, s'a dusŭ în Bucuresci ca sĕ întocméscă unŭ institutŭ medicalŭ. Atuncĭ căpĕtase Babeşŭ dela ministrulŭ ungurescŭ de instrucţia unŭ concediu de unŭ anŭ. După espirarea acestuia căpĕtă altulŭ de o jumĕtate de anŭ. In luna acésta espiră concediulŭ şi ministrulŭ a însciinţatŭ pe senatulŭ universitarŭ, că décă Dr. Babeşŭ nu'şĭ va începe prelegerile în Ianuarie, catedra lui se va considera ca devenită vacantă.“

⁂

Distincţiune. D-lŭ Alex. Farra, fostŭ consulŭ generalŭ alŭ României în Budapesta, a fostŭ decoratŭ de M. Sa monarchulŭ nostru cu marea cruce a Ordinului Franciscŭ Iosifŭ.

⁂

Ingerinţă ungurescă. Comitetulŭ fondului şcolarŭ grăniţărescŭ din Sibiiu a numitŭ învĕţătorŭ în Cugirŭ, în loculŭ destituitului Petrişorŭ, pe teologulŭ Atanasie Bologa, dér ministrulŭ ungurescŭ de instrucţiune n'a aprobatŭ numirea şi a ordonatŭ sĕ fie înlăturatŭ din postŭ şi înlocuitŭ provisoriu cu unŭ învĕţătorŭ „capabilŭ.“ — Neputêndu-se crede că comitetulŭ şcólelorŭ grăniţărescĭ a numitŭ unŭ învĕţătorŭ nedestoinicŭ, cu ce dreptŭ ingeréză ministrulŭ ungurescŭ în scólele românescĭ? Vrea dascalŭ, care sĕ fiă unéltă ungurescă?

⁂

Societate ungurescă etnografică. Paul Hunfalvy ca preşedinte şi Anton Hermann ca secretarŭ a adresatŭ unŭ apelŭ pentru formarea unei societăţĭ etnografice ungurescĭ. Scopulŭ ei este între altele a studia originea, formarea, desvoltarea şi amesteculu popórelorŭ patriei, caracterulŭ lorŭ etnicŭ şi autropologicŭ, desvoltarea spirituală şi modulŭ vieţii. Constituirea se va face în 27 Ianuarie în localitatea Academiei din Pesta. — Acum sĕ vedeţĭ comedia naibii, are sĕ iasă la ivélă, că şi Romanii şi Dacii au fostŭ Ungurĭ, adecă ce ḑicemŭ? că de când lumea nicĭ n'au fostŭ p'aci alte neamurĭ decâtŭ Ungurĭ. Noi ăştia, Românii, Sasii, Sêrbii, Slovacii, ş. a., suntemŭ niscai Ungurĭ stricaţĭ! Ce nu'i e cu putinţă culturii ungurescĭ.

⁂

Têrgulŭ de iernă în Deva, ce s'a ţinutŭ în sĕptĕmâna trecută, a fostŭ slăbuţŭ în vêndarea de mărfurĭ, bunicelŭ în vênḑarea de vite. S'au vêndutŭ vitele cu preţurĭ bune, părechea de boi cu 200—300 fl., ba exemplare mai bune până la 350 fl.

⁂

Calea ferată Făgăraşŭ-Sibiiu. In şedinţa extra-ordinară a comitetului administrativŭ din comitatulŭ Făgăraşului, ţinută la 15 Ianuarie n. c. în Făgăraşŭ, după cum ni-se comunică, s'a hotărîtŭ cu unanimitate de voturĭ construirea căii ferate Făgăraşŭ, Sibiiu, îndatorându-se şi comitatulŭ a plăti pentru acestŭ scopŭ 22,000 fl. din prisosulŭ banilorŭ încassaţĭ pentru drumurĭ. Ni-se comunică tot-odată, că cu ocasiunea acésta, comisiunea permanentă a propusŭ ca sĕ se liciteze din nou vechiulŭ edificiu alŭ spitalului comitatului, care la prima licitaţiă trecŭ în mâna unui străinŭ din Făgăraşŭ. Propunerea acésta s'a primitŭ cu majoritate de 74 voturĭ românescĭ contra 46 voturĭ ale neromânilorŭ.

⁂

Bibliotecĭ judecătorescĭ. Ministrulŭ ungurescŭ de justiţiă a datŭ o ordinaţiune pentru înfiinţarea de bibliotecĭ pe la tribunale, cu scopŭ ca funcţionarii sĕ fiă în curentŭ cu mişcarea literară juridică, punêndu-li-se la disposiţiune operile cele nouĕ privitóre la specialitatea lorŭ. Deocamdată s'a avisatŭ suma de

---

din trăsură şi totŭ într'unŭ sufletŭ alergă până la cârciumă de unde se întórse în curêndŭ, cu două pachete de chibriturĭ în mână.

„Am luatŭ chibriturĭ,“ grăi elŭ seriosŭ.

„Am vĕḑutŭ, Alexe, am vĕḑutŭ chibriturile“, disei eu rîḑêndŭ, ér elŭ clătina din capŭ şi cu zimbetulŭ pe buze începu vorba:

„Apoi de D-ta nu mai póte face omulŭ nicĭ unŭ pasŭ, étă-aşa, sunt şi eu omŭ, şi décă 'mĭ place o fetişcană, sciu că nu-i pĕcatŭ.

„De unde! Ale tinereţei valurĭ!“

După ce'şĭ aprinse o ţigară, făcută mai multŭ pentru zăbavă, se sui în capră şi dĕdu chiotŭ cailorŭ.

Unŭ prafŭ ca unŭ norŭ rĕmânea în urma nóstră, aşa că Alexe degiaba se uita înapoi la cârciuma Domnichii, căcĭ nu se vedea nimicŭ.

Mergeamŭ iute. După unŭ timpŭ órecare ajunserămŭ la marginea gârlii, a aceea gârlă, care se întinde de-alungulŭ Dunării, şi slujesce, potŭ ḑice, ca unŭ reservoar pentru inundărĭ.

Trăsura trecŭ dincolo peste podŭ, ér eu mĕ oprii dincóce de gârlă şi mĕ uitamŭ la nisce dorobanţĭ voinicĭ, carĭ se întorceau dela Călăraşĭ, unde fuseseră cu schimbulŭ. Erau trei băeţĭ, care de care mai vioiu şi mai veselŭ, şi'mĭ plăcea unde-i vedeamŭ glumindŭ cu nevestele de lângă marginea gârlei.

In gârlă erau cârdurĭ de gâşte ale sătenilorŭ, şi neastêmpĕrate raţe umblau care încătrău bălăcindu-se şi jucându-se într'una. Pescarĭ albĭ se furişau pe suprafaţa gârlii luândŭ în ciocurile lorŭ pescişorĭ nevinovaţĭ, carĭ se jucaseră cu ceva mai nainte în raḑele sórelui în ochiurile şi pe marginele gârlei noroióse. Mai în josŭ de podŭ era unŭ năvodŭ mare alŭ arendaşului din Vaidomirŭ, ér alăturea vedeai cojanĭ sprintenĭ pe cioculŭ vr'unei bărcĭ aruncândŭ cu ciasmaua după pescĭ.

După ce mĕ uitai o bună bucată de vreme pe gârlă, mĕ îndreptai spre şubredulŭ podŭ, care se clătina ca o măsea stricată, şi trecui fără ca podarulŭ sĕ-mĭ ceară vama. Mĕ socotea că-s boer şi dela boer nu lua cele cincĭ parale ce aveau sĕ le plătéscă ţĕranii când treceau în Baltă. Era o nedreptate, dér ce sĕ facĭ, aşa este obiceiulŭ locului, şi aşa este porunca dela arendaşulŭ din Rasa.

Eram în Baltă. Mĕ suii în trăsură şi plecarămŭ.

„Ei Alexe, atâtea fete frumóse şi tu încă totŭ flăcău“, începui eu vorba cu visitiulŭ.

Elŭ nu rĕspunse nimicŭ, ci clătină din capŭ şi rîse. „La ce sĕ încercŭ sĕ mĕ însorŭ, vĕdŭ că aḑĭ nicĭ boerii nu se prea însóră“, grăi elŭ, ér mai pe urmă ḑise aşa cu gura pe jumĕtate: „s'o păţescŭ şi eu cum a păţit'o coconulŭ Costică!“

Eu nu am mai întinsŭ vorba şi mĕ uitamŭ în tóte părţile, căcĭ orĭ încătrău îmĭ roteamŭ ochii aveam lucrurĭ frumóse de vĕḑutŭ.

După ce trecĭ gârla peste podŭ, apoi îţĭ trebue celŭ puţinŭ trei ceasurĭ cu trăsura, sĕ mergĭ până la Dunăre, până la sĕlbaticile pădurĭ de sălcii ce suntŭ pe marginea ei. Balta are mare întindere, căcĭ décă până la Dunăre îţĭ trebue trei ceasurĭ, apoi în lungulŭ Bălţii ai putea merge vreme îndelungată.

Arendaşii mai lacomĭ facŭ şi sĕmĕnăturĭ în Baltă şi cu deosebire porumbului, dér mai alesŭ meiului îi priesce de minune. Partea cea mai mare a Bălţii însĕ rĕmâne pentru fênŭ şi pentru păşune. Aci îşĭ au ómenii vitele, ér arendaşii îşĭ ţinŭ tamaslîcurĭ întregĭ de vacĭ, micĭ herghelii de cai şi cârdurĭ de oi.

Décă te uiţĭ cătră Dunăre, te isbesce în faţă stufulŭ bălţilorŭ nenumĕrate, pădurea de pe marginea Dunării şi cu deosebire nemărginitulŭ şesŭ coperitŭ cu verdéţă. Décă îţĭ ridicĭ însĕ privirile mai susŭ puţintelŭ, veḑĭ Silistra cu sclipiciósele ei minarete, veḑĭ désupra ei tăbiile turcescĭ, pe carĭ d'abia-d'abia le poţĭ cunósce, căcĭ ele nu'sŭ făcute ca fortăreţele apusenilorŭ, ci suntŭ ascunse în pămêntŭ de nu le pré bagĭ în sémă. Deasupra Silistrei se ḑăresce pe unŭ dealŭ înaltŭ Megidie-tabia, la stânga Arabi-tabia lângă ostrovulŭ românescŭ din Dobrogea, ér în drépta Cuciuc-Mustafa-tabia pe celŭ mai înaltŭ vêrfŭ, ce astăḑĭ e în posesiunea Bulgarilorŭ.

De astădată nu aveam de gândŭ sĕ cutreerŭ tótă Balta. Mergeamŭ la tamaslîculŭ de vite.

După unŭ ceasŭ şi jumĕtate de obosélă şi de trudă, căcĭ aşa o păţescĭ mergêndŭ cu trăsura prin drumulŭ glodurosŭ alŭ Bălţii, ne apropiamŭ de tamaslîculŭ vitelorŭ. O cireadă de vite sta între nisce zăveḑĭ de stufŭ şi rumegau leneşe scutindu-se de arşiţa sórelui. Muscele supărăcióse bâjbâiau prin tóte părţile, ér ţânţarii nesuferiţĭ umpleau aerulŭ. Stolurĭ de cióre se lăsau pe marginea cireḑilorŭ de vite, şi în croncănitulŭ lorŭ neplăcutŭ se duceau în porumbiştea din apropiere. Mugetulŭ vacilorŭ sterpe, sbieretulŭ viţeilorŭ şi lă-

10,000 fl. și anume 500 fl. pentru Pesta câte 150 fl. pentru provinciă.

⁂

Unŭ albumŭ alŭ armatei române se ḑice că se va edita în curêndŭ în Lipsca.

⁂

Lucru bunŭ și folositorŭ. Din Ghiroda primesce „Luminătorulŭ“ îmbucurătórea scire, că poporulŭ pricepêndŭ folosulŭ, a ascultatŭ de cuvintele preotului și ale învĕțătorului, așa încâtŭ astăḑĭ învĕțătorulŭ Ioachimŭ Boncea dă regulatŭ Dumineca instrucțiune de repetiție unui frumosŭ numĕrŭ de adulțĭ, fete și feciorĭ, mai alesŭ din cetire, scriere și calculare, precum și din alte cunoscințe practice și trebuinciόse. Fórte bunŭ și vrednicŭ de a fi urmatŭ e acestŭ esemplu în tóte comunele românescĭ.

⁂

Bole epidemice. Din Giroc se împărtășesce întristătórea scire, că vĕrsatulŭ și anghina bântue acolo de mai multŭ timpŭ în mĕsură epidemică, anume între copii micĭ. Până acuma au muritŭ peste 200 copii. Suntŭ case din carĭ acéstă bóla a seceratŭ câte 3, 4, ba toțĭ copii. Acéstă epidemiă amenință a trece și în comuna învecinată Chișoda. Scolile suntŭ închise. In multe casurĭ vorŭ fi de vină și negrija, necurățenia și sĕrăcia, însĕ morŭ mai cu sémă acei copii, carĭ n'au fostŭ oltuițĭ (vaccinațĭ). Óre și la acéstă criminală negligență numai sătenii sĕ fie de vină? De ce se plătesce cu banĭ grei mediculŭ cercualŭ? Așa-i, décă au ajunsŭ Românii creștinĭ în grija unorŭ diregĕtorĭ „patrioticĭ“, cărora puținŭ le pasă de binele plugarului românŭ.

Intêmplări diferite.

Biserică în flacări. In nóptea ḑilei a treia de Crăciunŭ, după cum i-se scrie ḑiarului „Neue fr. Presse“, a arsŭ întregŭ mobiliarulŭ fórte bogatŭ alŭ bisericei „Trei Ierarchĭ“ din Iașĭ. Numai móscele sf. Paraschive, carĭ au fostŭ depuse în unŭ sicriu de argintŭ, au rĕmasŭ nevătĕmate, deși sicriulŭ în parte s'a topitŭ. Foculŭ s'a escatŭ, după cum se crede, din o candelă, care a fostŭ lăsată aprinsă peste nópte. Că în biserică e focŭ, numai diminéța s'a observatŭ, când a voitŭ eclisierulŭ sĕ o deschidă. Atragemŭ atențiunea preoțilorŭ nostri asupra casului acestuia, ca din elŭ sĕ ia învĕțătură, sĕ nu lase vre-o lumină orĭ candelă aprinsă în biserică, ci sĕ fiă cu mare grijă, ca nu cum-va sĕ se pomenéscă într'o bună diminéță, că hainele, cărțile și totŭ ce se află în biserică, suntŭ numai scrumŭ și cenușă.

Lupĭ în grajdŭ. In Uroiu intrară trei lupĭ în grajdulŭ lui Samuilŭ Filipŭ. Lătratulŭ cânilorŭ îi deteră de golŭ și ómenii, înarmațĭ cu lemne, topóre, cóse ș. a. fiindcă în totŭ satulŭ nu e o pușcă, se apropiară de grajdŭ, dér nu cutezau sĕ se apropie și de lupĭ, carĭ nicĭ gândŭ n'aveau sĕ se retragă. Atuncĭ începură ómenii sĕ strige în felurite chipurĭ, ceea ce se vede că nu lĭ-a plăcutŭ lupilorŭ, căcĭ au luat'o la sănĕtósa.

Sinucidere. Iosefa Hajdu, fata de 20 anĭ a arendașului grădinei Gruber din Bistrița, s'a otrăvitŭ cu — cyankali. Se ḑice că o dragoste nenorocită a îndemnat'o a se sinucide.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS“.

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta)

Berlinŭ, 19 Ianuarie. Proiectulŭ de lege privitóre la ocrotirea intereselorŭ germane în Africa ostică pretinde vr'o douĕ milióne.

Hamburgŭ, 19 Ianuarie. La cererea fiului sĕu, érășĭ s'a începutŭ procedura pentru pronunțarea curatelei contra lui Geffken.

Parisŭ. 19 Ianuarie. Unŭ funcționarŭ de espediția din ministerulŭ de rĕsboiu, care a trimisŭ unei personalitățĭ germane ca probă documente militare, în speranța d'a fi recompensatŭ, a fostŭ arestatŭ aḑĭ.

Budapesta. 19 Ianuarie. Clubulŭ partidului liberalŭ a continuatŭ desbaterea asupra paragrafilorŭ relativĭ la voluntarii pe unŭ anŭ. Mai mulțĭ deputațĭ au făcutŭ propunerĭ privitóre la folositórea limbei statului la esamene. Ministru-președinte a declaratŭ însĕ, că aceștĭ paragrafĭ suntŭ unŭ punctŭ cardinalŭ alŭ proiectului. N'ar trebuì sĕ se facă pretențiunĭ esagerate. Pe lângă starea de până acum, proiectulŭ însemnéză progresŭ. Partidulŭ n'are decâtŭ sĕ hotăréscă după propria'i înțelepciune, guvernulŭ va trage consecințele. Textulŭ a fostŭ primitŭ dup'acésta neschimbatŭ.

Dreptatea lui Dumneḑeu.

(Snóvă)

Umbra-i bună!

Cine nu doresce o țică de umbră, când nu mai póte de dogorélă? La umbră îșĭ mână în mieḑulŭ ḑilei păstorulŭ turma, la umbră se așédă de prânḑŭ muncitorii câmpului, umbra o caută călĕtorulŭ obositŭ de lungulŭ drumului, și totŭ umbra e mângăerea trântorilorŭ celorŭ cu chipulŭ de omŭ. Căcĭ nicĭ șagă, nicĭ rîsŭ, între ómenĭ, întocmai ca între drăgușele de albine, mulțĭ trântorĭ suntŭ, a cărorŭ credință e — *lenea*, speranța — *puii cei fripțĭ* așa numai din seninŭ, iubirea — *hodina* la umbră. Trântorĭ, carĭ:

Câtu-i véra de frumósă,
Numai prindŭ mâncău de cósă,
Ci cată umbra de grósă.

Și fiindŭ umbra așa de bună în potriva căldurei celei atară din cale, ce sĕ ḑicĭ décă și călugării o îndrăgescŭ! Căcĭ călugării ómenĭ suntŭ și ei, ba chiar mai ómenĭ, decâtŭ noi ăștĭ de rêndŭ, împreunândŭ ei blândețea moravurilorŭ cu iscusința minții, ce singură face din omŭ — omŭ.

Ai carte — ai parte, ḑice Românulŭ. Insĕ naintea lui Dumneḑeu îndurătulŭ nimenea nu este destulŭ de iscusitŭ, fiindŭ cărările înțelepciunei lui multŭ mai tăinute, decâtŭ ca minte mărginită ca a nóstră sĕ le pótă pĕtrunde. Decĭ prea ușorŭ se póte întêmpla și cu celŭ mai iscusitŭ, sĕ greșéscă în una orĭ într'alta, bună óră cum a greșitŭ călugărulŭ, despre care am sĕ vĕ povestescŭ, și care încolea era, cum se ḑice, dobă de carte. Fițĭ déră cu băgare de sémă, că pentru omulŭ cu minte greșala altuia e o făclià, pe care purtând'o înaintea sa, vede luminatŭ de ce are sĕ se feréscă...

Intr'o vale frumósă sub unŭ teiu cu o umbră grósă, de sĕ o tai cu cuțittulŭ, ședea unŭ călugărŭ bĕtrânŭ. Albŭ îi era pĕrulŭ, și albe mustățile și barba, de nicĭ nĕua prinsă din cădere nu era mai albă. Și pe semne îi venia la socotélă bĕtrânului la umbra de teiu, căcĭ deși venise înainte de amédŭ, era acuma trecutŭ de multișorŭ preste vremea prânḑului, totușĭ par'că nicĭ habarŭ nu avea sĕ o pornéscă mai departe. Dér nicĭ nu-i mirare, deórece era o poznă de căldură, câtŭ n'o încăpea gândulŭ. Clocotea apa în ólă de o puneai la sóre.

Insĕ firea asta, se vede, așa e lăsată, ca tótă bóla sĕ'șĭ aibă léculŭ sĕu. Lenea se lecuesce prea bine prin o regulă aspră, sĕrăcia prin sîrguință și cruțare, éră léculŭ căldurei e — o umbră bună. Și sub teiu era bună umbra, și călugărulŭ se întindea mulțămitŭ pe érba puținŭ cam arsă de raḑele ferbințĭ ale sórelui.

Josŭ în vale curgea unŭ isvorașŭ cu apă curată ca lacrima și rece ca sloiulŭ de ghiață. Mai departe, de cea laturе, se întindeau nisce miriștinĭ presĕrate cu crucĭ de grâu înșirate frumosŭ totŭ una după alta.

De-odată călugărulŭ tresare. Se uită la isvorŭ, care se vedea bine de sub teiu. Lângă isvorŭ vede unŭ calŭ, éră în spinarea calului unŭ domnŭ. Acușĭ domnulŭ se coborâ, bea, apoi încălecândŭ alérgă mai departe, căcĭ — elŭ scie — o fi avêndŭ o trébă grabnică. Trebue însĕ, că domnulŭ acela nu era românŭ, căcĭ décă ar fi fostŭ românŭ, scia fără îndoélă, că graba strică tréba. Mulțĭ ómenĭ, Dómne, șĭ-au mâncatŭ norocululŭ cu graba cea mare!

Așa elŭ plecându-se sĕ bea, de grăbitŭ ce era, nicĭ sémă n'a luatŭ, că-i alunecase punga. După câteva clipe vine unŭ altŭ domnŭ. Se plécă și elŭ sĕ bea, vede punga, o ridică și du-te. Călugărulŭ ședea la umbră și se uita.

Nu peste multŭ vine unŭ omŭ sĕracŭ, amărîtŭ și nĕcăjitŭ ca vai de elŭ. Abia aștepta sĕ ajungă la isvorŭ sĕ se mai revenéscă puțintelŭ. Insĕ nicĭ că se plecase spre isvorŭ, ca cu apa cea rece a lui sĕ-șĭ rĕcoréscă trupulŭ slăbitŭ de ostenelele drumului și de căldura cea mare, — și étă osînda asupra lui. Domnulŭ adecă celŭ ce îșĭ perduse punga, simțindu-se păgubașŭ de ea, se înturnase sĕ o caute și negăsindŭ pe altcineva la isvorŭ, decâtŭ pe amărîtulŭ de omŭ, mi-lŭ ia la trei parale, că punga și punga.

Omulŭ se codesce în tótă forma, că nu scie, că nu a vĕḑutŭ, că técă, că pungă, dér domnulŭ de unde sĕ-i creḑă. Omulŭ se jóră pe raiu, pe sufletŭ și pe totŭ ce mai scumpŭ avemŭ, că nu scie nimica despre pungă. Nucă în pĕrete. Domnulŭ ținea una: că-i lipsesce punga și asta îi era de ajunsŭ sĕ nu mi-lŭ slăbéscă din sudălmĭ și din amenințărĭ.

Omulŭ vĕḑêndŭ, că cu acésta n'o sĕ o scótă la cale și mai vĕḑêndŭ, că prea se îngróșe gluma, ca celŭ ce se scie deplinŭ nevinovatŭ, o dă și elŭ pe altă strună. Ba pomenesce de lege, de judecătoriă, căcĭ vedețĭ, i-se făcuse mare nedreptate. Oleu pe focŭ. Domnulŭ se măniă așa de tare încâtŭ mi-lŭ tócă în capŭ.

Călugărulŭ ședea la umbră și se uita. Mai apoi se scólă în picióre și linŭ și încetișorŭ o pornesce către casă. Merge o lécă și éră stă și éră merge și éră stă. Judecata asta nu-i venia la socotélă nicĭ decum. Și cum mergea elŭ amărîtŭ de nedreptatea, ce i-se făcuse bietului omŭ, într'unŭ târḑiu îșĭ ridică capulŭ în susŭ și ḑice: „Dómne, până acuma totŭ am credutŭ în dreptatea ta, dér acum mĕ îndoescŭ. Miră-te ce dreptate: vine unŭ omŭ, îșĭ perde punga, — vine altulŭ, o ridică, — vine în urmă unŭ omŭ sĕracŭ nevinovatŭ ca aḑĭ născutulŭ și

---

tratulŭ dulăilorŭ sĕlbaticĭ nu prea erau atrăgĕtóre, cu tóte acestea visitiulŭ Alexe nu așteptà porunca mea, ci plecà cu trăsura d'adreptulŭ la văcarĭ, lângă bordeiulŭ lorŭ de stufŭ. Inaintea bordeiului vedeamŭ o zăvadă*) totŭ de stufŭ, ér după zăvadă ardea unŭ focŭ de tizic, și încălḑea fundulŭ unei căldărĭ puse pe cușba de ferŭ, ce era bătută într'unŭ trunchiu de salcie.

Văcarii nepremenițĭ, cu căciulile lorŭ mițóse în capŭ, daseră ocolŭ trăsurei și stau cu ochii înholbațĭ asupra nóstră. Eu nu ḑiceam, nimicŭ, ér Alexe visitiulŭ intrà cu ei în vorbă; îi întrebà despre vite, despre viței, îi întrebà décă mai au merinde, décă au bolovanĭ de sare, décă s'a prăpăditŭ vr'o vită, décă s'au întêlnitŭ cu porcarii și décă au vorbitŭ cu ei. Ii mai întrebà de herghelià și fluerà a pagubă când auḑi, că unŭ armăsarŭ s'a înecatŭ în gârlă, și că unŭ mânzŭ a fostŭ sfâșiatŭ de lupĭ.

Visitiulŭ Alexe era privitŭ ceva mai multŭ între văcarĭ; acestŭ lucru iute l'am băgatŭ de sémă. Elŭ le dĕdù și ceva poruncĭ și văcarii nu ḑiceau nimic, ci tóte le luau în sémă, ca și cum ar fi fostŭ spuse din partea coconului Iancu, a arĕndașului.

Pe când stam astfelŭ, treceau vr'o trei cărуțe, cu rótele marĭ ca de móră, pline cu stufŭ și vizitiulŭ întrebà de răvașŭ pe ómenĭ, ér aceștia spunêndŭ că suntŭ învoițĭ cu boerulŭ trecură mai departe.

Caii noștri erau obosițĭ. Alexe se dĕdù josŭ din trăsură, deslegà șleaurile, dĕdù fênŭ cailorŭ, ér trăistile cu orzŭ le atêrnà deocamdată de felinarele trăsurei.

După ce mĕ plimbai puținŭ prin prejurŭ, după ce mĕ uitai la lucrurile, ce le aveau văcarii în bordei, mĕ suii érășĭ în trăsură sĕ mĕ odihnescŭ pe jețurĭ.

Aprinseiu o țigaretă și începui vorba cu Alexe.

„Te-am vĕḑutŭ eu Alexe, când treceamŭ pe lângă Domnica, că aruncașĭ ochii la fete și parcă mai că ți-ar fi plăcutŭ mai multŭ sĕ rĕmâi, decâtŭ sĕ vii cu mine în Baltă; nu cumva ai pus ochii pe vr'una?“

„Nicĭ vorbă de așa ceva!“

„Ei, glumescŭ și eu, cu tóte acestea, ḑĕu de ce nu te 'nsori?“

„Da la ce sĕ mai încercŭ, sĕ pățescŭ și eu ca coconulŭ Costică?“

„Cum? Ca Coconulŭ Costică?“ întrebai eu; „te-am mai auḑitŭ astăḑĭ odată cu vorba acésta!“

„Apoi de! Am fostŭ și eu vizitiu în mai multe părțĭ. Am fostŭ la coconulŭ Costică în Bărăganŭ, și și elŭ a vrutŭ odată sĕ se însóre și cu tóte acestea a rĕmasŭ neînsuratŭ.

Când spunea Alexe aceste vorbe, zimbea și astfelŭ nu mĕ mai îndoiamŭ, că trebue sĕ fie o întêmplare hazlie. Elŭ se propti de gâtulŭ unui calŭ și cu mâna se juca prin cóma lui.

„Ei, ean spune, Alexe, căcĭ și așa trebue sĕ rĕsufle caii?

„Când eramŭ vizitiu la coconulŭ Costică, eram și eu mai procopsit ca acuma, căcĭ slugă la burlacĭ totdéuna o scoțĭ mai bine la cale. Nu era singurŭ coconulŭ Costică arendașŭ, căcĭ mai avea unŭ tovarășŭ totŭ de séma lui și totŭ ne însuratŭ ca și dênsulŭ. Coconulŭ Todorache era mai glumețŭ, mai deșteptŭ și mai cu minte ca coconulŭ Costică, și așa mi-se părea mie, că dênsulŭ conduce tóte trebile, ér coconulŭ Costică este numai a cincea rótă la carŭ.“

„Ei, ce pĕcatele Alexe“, ḑisei eu, „căcĭ mi-se prea, că pré cu greu începe istorisirea, și 'i dĕdui sĕ înțelégă, că așŭ dori sĕ cunoscŭ și eu întêmplarea cu însurătórea lui Costică. Așa pe departe auḑisemŭ și eu ceva, dér îmĭ părea că vizitiulŭ meu scie mai multe și fiindcă de-ocamdată n'aveamŭ cum sĕ 'mĭ petrecŭ timpulŭ, doreamŭ sĕ'lŭ ascultŭ.

„N'am statŭ multŭ la „burlacii mei“, căcĭ așa le ḑiceamŭ eu, dér totușĭ în patru lunĭ am auḑit multe de tóte. Séra, când se întorceau dela câmpŭ, se apucau de poveștĭ și mai totdéuna eram, și eu de față. Sĕ nu te prinḑă mirarea, căcĭ așa este cum îțĭ spunŭ eu, și de multeorĭ mĕ întrebau și pe mine unele lucrurĭ, căcĭ așa li-se părea lorŭ, că eu sciu multe. Nu'i vorbă, în Bucurescĭ nu fusese nicĭ unulŭ din ei atâta timpŭ câtŭ am fostŭ eu, și adeseorĭ ascultau césurĭ întregĭ la câte le spuneamŭ eu. De obicei când stau de vorbă, nu se putea sĕ nu amintéscă de însurătóre.

„Eu am sĕ mĕ însorŭ“ ḑicea Costică, ér Coconulŭ Todorache, care era mai deșteptŭ și mai șiretŭ. îi da în bună, îlŭ sfătuia sĕ-'șĭ cerce mai degrabă norocululŭ, ca sĕ aibă și ei la casa lorŭ o femee, care sĕ le vadă de gospodărie. Incércă tu, și apoi las' pe mine, și sĕ veḑĭ că décă tu vei face începutulŭ, și eu te urmez și amêndoi vomŭ fi ómenĭ între ómenĭ, căcĭ uite așa ne nsurațĭ parcă nicĭ la muncă când la judecată — hoția scapă, dreptatea cade jertfă. Decă și în cerŭ dreptatea umblă cu capulŭ spartŭ, nu mĕ mirŭ, că ómenii nu tare se batŭ după raiu“ !!

---

*) Zăvada se mai numesce și perdea. Are doi pĕrețĭ de stufŭ, carĭ se împreună într'unŭ unghiu în partea de unde bate vêntulŭ.

Așa a disŭ călugărulŭ. Elŭ adecă în mintea lui credea, că mai bună dreptate ar fi făcutŭ elŭ decâtŭ Dumneḑeu.

Deră Dumneḑeu n'a întârḑiatŭ a-i dovedi, că prea s'a pripitŭ, când a cugetatŭ, așa și trimițêndu-i unŭ îngerŭ, ii destăinui judecata cea cu pricina. Domnulŭ dintâiu — ḑise îngerulŭ — a meritatŭ sĕ-șĭ perḑă punga fiindcă elŭ, pentru banii unei femei pe care n'o iubise nicĭodată, a omorîtŭ pe alta, pe care o iubea din totŭ sufletulŭ. Alŭ doilea întêmpinatŭ fiindŭ, în drumulŭ către maică-sa cea bolnavă, de nisce hoțĭ, aceștia îi luară totă averea — o pungă multŭ mai grasă decum era ceea ce o găsise. Era dér cu cale, ca sĕ i-se întórne măcarŭ o parte din avere. Incâtŭ despre omulŭ celŭ sĕracŭ — mai blăstematŭ nu este pe fața pământului. Inima lui — pétră, sufletulŭ lui — féră sĕlbatecă. Așa calicŭ, cum l'ai vĕdutŭ, patru ómenĭ a omorîtŭ. Apoi scii vorba: „cine prin ce pĕcătuesce, prin aceea se pedepsesce“.

Călugĕrulŭ sta ca înmărmuritŭ, că vedețĭ îi era rușine de ceea ce mai nainte disese.

Acuma înțelese și elŭ, că tóte așa suntŭ bine, precum Dumnedeu sfântulŭ le orânduesce, și scârbindu-se însușĭ de fapta sa o porni mai departe docăindu-se și ḑicêndŭ: „Minunate-sŭ lucrurile tale Dómne; tóte, tóte întru înțelepciune le-ai făcutŭ!“

Zelahŭ, 21 Decemvre 1888.

Ionŭ Kœvary.

Sentințe.

Omulŭ totdéuna doresce aceea, ce va avé și aceea ce a avutŭ, deră nicĭ-odată nu se mulțumesce cu aceea ce are în acestŭ minutŭ. Elŭ trăesce nencetatŭ cu suvenirea séu cu speranța. Trecutulŭ și viitorulŭ suntŭ adevĕratele domene ale spiritului omenescŭ.

Iul. Barașŭ.

*

Suferințele și miseriile suntŭ o binecuvêntare a cerului, după ce amŭ trecutŭ prin ele. **Pestalozzi.**

*

Omulŭ, care nu'șĭ câștigă pânea cu sudórea frunții sale, este adesea risipitorŭ și nemernicŭ.

C. Rosetti.

*

Omulŭ, ca firea, zîmbesce cu sorele, se întunecă cu norii, s'alină cu seninulŭ, se turbură cu furtuna. Fiesce schimbare a naturei are unŭ resunetŭ în inima sa. Fiesce frunḑă, ce cade îngălbenită tomna, lasă unŭ dorŭ în sufletu-i întristatŭ. **A. Odobescu.**

*

Vinovatulŭ împietritŭ în rele fuge chiar și de umbra mustrărei.

A. Odobescu.

*

Totŭ are simțire în natură; totŭ este într'ênsa în armonie; totŭ universulŭ este unŭ concertŭ admirabilŭ, și filosofia nu este alta, decâtŭ studiulŭ acestei musice dumneḑeescĭ, care nu póte fi înțelésă de ómenii rĕi, cărora le lipsesce sentimentulŭ a o pricepe. **Pitagora.**

*

Avuția din hoție e ca pléva
pe pămêntŭ;
Ce se spulberă și piere la suflarea unui vêntŭ.
Avuția din hoție e blăstemŭ
dumneḑeescŭ,
Care cade pe urmașii celorŭ
ce o dobândescŭ.
Avuția din hoțiă e unŭ fierŭ
întipăritŭ
Pusŭ în fruntea criminală unui
omŭ nelegiuitŭ.

G. Sionŭ.

ECONOMIA.

Lucrarea pămêntului.

a) *Pentru-ce trebue sĕ lucrămu pămentulŭ?* Cetitorii noștri vorŭ fi auḑitŭ, că departe, departe peste țĕrĭ și mărĭ, se află o parte de pămêntŭ, care se numesce America. Aicĭ se găsescŭ încă și astăḑĭ ținuturi marĭ câtŭ vedĭ cu ochii, carĭ sunt acoperite cu ierburĭ marĭ, și se numescŭ prerii. Locurile acestea nu suntŭ locuite de ómenĭ și nu le lucră nimenea; pe ele sĕ țină numai animale sĕlbatice și cu deosebire ciurde numĕróse de bivolĭ sĕlbaticĭ.

In America dămŭ și de pădurĭ séu codri marĭ și uriașĭ, cu arborĭ bĕtrânĭ, carĭ atingŭ cu vêrfurile lorŭ norii și nu cunoscŭ încă puterea sĕcurei.

Așa este în America în părțile nelocuite de ómenĭ, și totŭ astfelŭ a fostŭ și în iubita nóstră țéra înainte de acésta cu mii de anĭ. Locurile, pe care astăḑĭ se facŭ bucate bune și frumóse, erau acoperite odinioră cu ierburĭ și pădurĭ uriașe, cu lacurĭ și mocirle.

Când veniră strămoșii nostri, Romanii, în părțile acestea, unde ne aflămŭ noi, începură a lucra pămêntulŭ și a sĕmĕna bucate.

Și ei au fostŭ silițĭ sĕ facă așa, pentru-că în patria nóstră suntŭ numai puține plante pămêntene (indigene), pe care le póte omulŭ mânca. Acestea puține plante pămêntene nu suntŭ potrivite, nicĭ baremĭ sĕ'șĭ potolêscă omulŭ fomea, necum sĕ se pótă omulŭ nutri și hrăni cu ele. Smeura, afinele, fragile și văscușórele nóstre suntŭ, ce e dreptŭ, bune de gustare, dér nu credŭ sĕ se afle cine-va care sĕ se îndestulêscă, ca sĕ trăiască numai din ele.

Apoi merele și perele sĕlbatice (de oțetŭ) și porumbelele sciu că nu vorŭ fi fostŭ atuncĭ mai bune decum suntŭ astăḑĭ, și strămoșii nostri încă vorŭ fi strînsŭ din ochĭ, când le gustau, precum facemŭ și noi astăḑĭ.

In tóte țĕrile, unde nu crescŭ de sine, séu în stare sĕlbatică, astfelŭ de plante, pe care ómenii le potŭ întrebuința, le potŭ mânca în stare crudă ca póme, séu pregătite într'unŭ modŭ óre-care, locuitorii au fostŭ silițĭ ca sĕ aducă, mai cu sémă din țĕrĭ mai căldurose, bucate și legume, și acestea sĕ le cultive și prăsêscă în modŭ măestritŭ.

Decă aruncămŭ astăḑĭ sĕmênțe de bucate pe livedĭ, prin locurile de pășune séu în pădure, sĕmênțele vorŭ încolți și rĕsări, dér plantele nu vorŭ cresce pe deplinŭ și nu se vorŭ cóce; nu vomŭ vede nicĭ când crescêndŭ grâu, sĕcară cucuruzŭ, séu ovĕsŭ pe sub arborii din pădure, în érbă pe livedĭ séu pe locurile de pășune. Și de unde vine acésta? Lucrulŭ nu este greu de înțelesŭ.

Plantele nóstre pămêntene suntŭ copiii pămêntului nostru și ai vremei ce umblă pe la noi, séu cum se mai ḑice, ai *climeĭ* dela noi, ér pămêntulŭ și clima dela noi suntŭ părinții plantelorŭ nóstre pămêntene. Pămêntulŭ și clima dela noi se potrivesce pentru plantele nóstre pămêntene cu multŭ mai bine, decâtŭ pentru plantele streine, venetice, adecă decâtŭ pentru bucatele nóstre, care s'au adusŭ de bună sémă din țĕrĭ cu climă mai căldurósă; de aceea plantele nóstre pămêntene copleșescŭ, înădușescŭ și nimicescŭ plantele aduse aicea, plantele streine.

Ca sĕ pótă cultiva strămoșii nostri bucatele și legumele, au fostŭ silițĭ, ca mai ântêiu sĕ câștige pentru ele loculŭ de lipsă; au fostŭ silițĭ sĕ lăzuiască, adecă sĕ taie pădurile și sĕ delăture lemnele, séu sĕ le ardă pe loculŭ, unde se aflau, au fostŭ silițĭ sĕ nimicêscă plantele pămêntene, care cresceau de sine prin locurile cu ierburĭ. Acésta nu sĕ putea face numai așa, tăindŭ lemnele și cosindŭ ierburile, pentru-că plantele cresceau din nou; ei au fostŭ silițĭ ca se spargă pămêntulŭ, sĕ-lŭ scormonêscă, sĕ-lŭ sape și are, ca sĕ strice rădĕcinile plantelorŭ; prin lucrarea acésta plantele pămêntene din locurile acelea s'au uscatŭ, au putreditŭ și au peritŭ.

Scopulŭ celŭ dintêiu, care îlŭ avemŭ în vedere, cândŭ lucrămŭ și astăḑĭ pentru ântêiașĭ-dată unŭ pămêntŭ, este acesta: *sĕ nimicimŭ plantele pămêntene, care crescŭ sĕlbatice, pentru ca sĕ câștigămŭ loculŭ de lipsă pentru plantele, care voimŭ sĕ le cultivămŭ în modŭ măiestritŭ.*

Până acum cunóscemŭ cam la vre-o 150,000 de deosebite soiurĭ de plante, care suntŭ respăndite preste pămêntulŭ întregŭ. Soiurile acestea de plante crescŭ în starea lorŭ firéscă de sine, fără ajutorulŭ omului, după cum putemŭ vedé acésta în fiesce-care anŭ prin pădurile nóstre, prin livedĭ, pe locurile de pășune și prin locurile pustii. Pe cândŭ unii arborĭ trăiescŭ mii de anĭ, mai cu sémă în țĕrile căldurose, pe atuncĭ alte plante au viĕță fórte scurtă, se nascŭ și pierŭ în vre-o câte-va lunĭ de veră, séu, ca unii dintre bureții, în vre-o câteva dile. — Dér soiurile din care facŭ parte atâtŭ plantele cu viĕță lungă, câtŭ și cele cu viĕță scurtă, nu se stingŭ, nu pierŭ cu totulŭ. Soiulŭ se susține și se străplântă și mai departe, mai cu sémă prin semênțe; acestea pică la pămêntŭ, multe din ele le mănâncă mai cu sémă paserile, ér altele pierŭ din alte împregiurărĭ nepriinciose, din pricina pămêntului séu din pricina vremei nepriinciose. Propagarea și rĕspăndirea plantelorŭ nu este primejduită prin pierderea acésta, ce o suferŭ semênțele; soiurile de plante nu pierŭ, nu se stingŭ, fiind-că mama nóstră natură, Dumneḑeu s'a îngrijitŭ, ca semênțele menite pentru susținerea soiurilorŭ sĕ se prăsêscă cu prisosință mai mare séu mai mică. Dintr'unŭ grăunte de semênță de macŭ se póte nasce o plantă, unŭ firŭ de macŭ, care face 20 și mai multe capsule, și în fiesce-care capsulă potŭ fi mai multe mii de grăunțe de semênțe. Decă din semênțele acestea vre-o câteva mii vorŭ fi mâncate de pasĕrĭ, ér altele vorŭ cadé pe pămêntŭ și vorŭ ajunge într'o astfelŭ de stare, încâtŭ sĕ nu se pótă nasce din ele plante nouĕ, totușĭ vorŭ mai rĕmâné vre-o câteva semênțe, care vorŭ încolțí, vorŭ prinde rădăcinĭ, și din ele se vorŭ nasce plante tinere, care vorŭ cresce pe deplinŭ, se vorŭ cóce și vorŭ da ródă. Astfelŭ se susținŭ soiurile deosebite de plante.

---

nu mai avemŭ îndemnare. Ei, ce zicĭ tu Alexe, grăia atuncĭ așa cu unŭ zimbetŭ coconulŭ Todorache, încâtŭ mi-se părea că mĕ aflamŭ în vremea poveștilorŭ. Costică se nĕcăjea, de câte-orĭ mĕ aducea și pe mine în vorbă, ba uneorĭ îmĭ încrunta din sprâncene, și-'mĭ spunea că vizitii nu stau în odaie cu boerii. Eu nu mĕ înpotriveamŭ, eșiam frumosŭ pe prispă și ascultamŭ mai departe vorbele burlacilorŭ mei. Nu eram supĕratŭ pentru astfelŭ de lucrurĭ, căcĭ tot domnulŭ Costică, cu altŭ prilejŭ, mĕ întreba și pe mine de sfatŭ, și eu vedeamŭ, că nu pentru-că ar fi supĕratŭ pe mine îmĭ da sĕ înțelegŭ ca sĕ esŭ afară, ci mai multŭ pentru că coconulŭ Todorache mĕ băga și pe mine în vorbă.

Coconulŭ Costică era mai frumușelŭ și acésta o simțea elŭ bine, era mai bunŭ de chefurĭ și mai darnicŭ, cu tóte acestea mie îmĭ mai plăcea de domnulŭ Todorache, căcĭ era omŭ mai alŭ trebii.

Așa într'o séră, pe când ne întorceamŭ obosițĭ de pe moșiă, coconulŭ Todorache începŭ sĕ'lŭ nĕcăjască pe Costică cu însurătórea.

„E greu cu viĕța asta de burlacŭ. Uite, ne întórcemŭ obosițĭ și n'avemŭ nicĭ unŭ rostŭ în casă. Sĕ fiă unulŭ din noi însuratŭ, amŭ fi găsitŭ masa gata, amŭ fi aflatŭ o oca douĕ de vinŭ mai bunŭ, dér așa mâncă Costică, ce'țĭ pune bucătărésa, grăi Todorache și se uita riḑêndŭ la tovarosulŭ sĕu. Nu'i vorbă, tu te-ai puté insura mai degrabă, că orĭ și cum totŭ ai mai multe cunoscute, ca mine, și n'ai decâtŭ sĕ cascĭ gura și orĭ care arendașŭ țĭ-ar da fata. Bună ar fi și fata lui coconulŭ Manolache, bună ar fi și a lui nenea Stanŭ, dér ce sĕ facĭ tovaroșe, decă nu mai plouă sĕ facemŭ și noi rostŭ de câteva mii, sĕ ne putemŭ arăta și noi mai galanțĭ.

„Adecă cum, ce vrei sĕ ḑicĭ? N'așŭ fi eu în stare sĕ țiu casă? Ce, adecă nenea Stanŭ așteptă unŭ băiatŭ mai abitirŭ decâtŭ noi“, grăi seriosŭ coconulŭ Costică.

„Nu vorbescŭ de mine“, adause Todorache, „noi amŭ hotărîtŭ ca tu sĕ te însorĭ mai întêiu, prin urmare deocamdată rĕmânemŭ așa.“

Costică, când auḑea vorbele tovarosului sĕu, îi crescea inima și credea că elŭ îi vorbesce cu totdinadinsulŭ, deși eu vedeamŭ destulŭ de bine, că elŭ vorbea numai în rîsŭ.

„Ei, ce ai ḑice tu, când țĭ-ar da fata coconulŭ Iane, greculŭ din vecinĭ, scii tu care, cela cu demoasela Aglaia, scii tu ......are trăsură cu cai albĭ, șĭ-apoi ce sĕ-țĭ mai spun de alte lucrurĭ.... le cunoscĭ ca și mine.“

Costică a fostŭ cuprinsŭ de unŭ fiorŭ, căcĭ a tresăritŭ puținŭ și s'a cam înroșitŭ. Elŭ sĕrmanulŭ într'adevĕrŭ se ocupa cu gândulŭ de a cere de nevastă pe coconița Aglaia, și'i era nĕcazŭ, că tovaroșulŭ sĕu a spusŭ chiar numele ei. Eu, când am auḑitŭ de Aglaia, d'abia-mĭ puteamŭ ținé rîsulŭ, căcĭ de multe-orĭ, când eramŭ singurŭ cu coconulŭ Costică, mĕ întreba așa pe departe, că adecă ce ḑicŭ eu de domnișóra Aglaia. Eu sĕ înțelege o lăudamŭ, spuneamŭ că'i fată frumósă și cu parale și că așa îmĭ vine mie a crede, că va fi a D-tale domnule Costică, căcĭ de câte-orĭ mĕ uitŭ la D-ei și la D-ta, vĕdŭ o asemĕnare mare, șĭ-apoi scii, că cei carĭ se iubescŭ, sémĕnă unulŭ cu altulŭ.

„Bată-te, sĕ te bată Alexe“, începui eu și rideamŭ cu hazŭ, ér elŭ cum vedea că'mĭ place totŭ mai vorbărețŭ se făcea.

„Sĕ-țĭ spunŭ ce s'a întêmplatŭ odată, asta n'am s'o uitŭ în viĕța mea. Coconulŭ Todorache, șiretulŭ veni, într'o séră cu vestea, că s'a întêlnitŭ cu preotulŭ dela moșia boerului Iane, și că i-a spusŭ, că boerulŭ a vorbitŭ cu unŭ pretinŭ alŭ sĕu, că ar mărita fata, pe Aglaia, și că și scie elŭ doi tinerĭ arendașĭ în Bărăganŭ, și crede, că decă va face cunoscință cu ei și decă'i va plăcé și i-se va părea, în tómna asta ar face ceva. Atâta a fostŭ destulŭ. Peste sĕptĕmână Costica a statŭ totŭ pe gândurĭ. Se muncea cu sine, că óre adevĕratŭ sĕ fiă ce'i spune tovaroșulŭ sĕu, că óre nu este numai o nĕsdrăvană glumă și fiindcă vestea acésta se potrivea cu ceea ce'șĭ pusese elŭ în gândŭ, totŭ mai multŭ credea, că trebue sĕ fiă adevĕratŭ. Elŭ nu mai vorbea cu tovaroșulŭ sĕu despre Aglaia, căcĭ bine că auḑise ce i-a fostŭ spusŭ, cu tóte acestea se făcea că nu'lŭ dóre capulŭ, și că nu se ocupă cu astfelŭ de gândurĭ. Pe mine însĕ, de câte-orĭ se afla singurŭ în trăsură, mĕ întreba decă într'adevĕrŭ d-l Todorache s'a întêlnitŭ cu preotulŭ dela moșia boerului Iane, și decă au vorbitŭ ei amêndoi ceva despre Aglaia. Eu îi spusei, că i-am vĕḑutŭ vorbindŭ, dér nu sciu cu adevĕratŭ ce au vorbitŭ, deóre-ce se fereau de mine. Una însĕ am vĕḑutŭ, că coconulŭ Todorache a cinstitŭ pe preotulŭ cu 5 lei. De nu era vorba de așa ceva, de sigurŭ nu'i da unŭ așa bunŭ bacșișŭ, grăii eu și în clipa aceea am zîmbitŭ cum sciu eu sĕ zîmbescŭ.“

„Cum se vede, tu purtai de nașŭ pe

Prisosulŭ de semênțe, despre care amŭ vorbitŭ mai susŭ, ne mai dă încă și o altă deslușire. Ómenii potŭ întrebuința o parte însemnată din plantele, ce le prăsescŭ în modŭ măestritŭ, ca sĕ facă din ele pâne, zămurĭ, uleiu etc. séu le potŭ întrebuința ca nutrețŭ pentru vite, și numai o parte mică din semênțele culese o întrebuințéză de sĕmênță séu de prăsilă. Se înțelege de sine, că din rodulŭ plantelorŭ prăsite vomŭ puté întrebuința pentru lipsele nóstre o parte cu atâtŭ mai mare, ér de sĕmênță va fi de ajunsŭ o parte cu atâtŭ mai mică, cu câtŭ vomŭ îngriji mai bine, ca sĕmênța sĕmĕnată sĕ ajungă într'o stare în care póte încolți și póte cresce pe deplinŭ. Acésta se întêmplă decă lucrămŭ mai întêiu pămêntulŭ, îlŭ facemŭ țĕrênosŭ, și numai după aceea sĕmĕnămŭ sĕmênța și o acoperimŭ cu pămêntulŭ țĕrênosŭ. *Noi lucrămŭ așaderă pămentulŭ și pentru ca sĕ adăpostimŭ semența.*

Pe holdele nóstre crescŭ uneorĭ împotriva dorinței și voinței nóstre anumite plante, care suntŭ multŭ-puținŭ stricăcióse pentru plantele cultivate și din pricina acésta se numescŭ buruiene. Pe cele mai multe dintre buruiene nu le aflămŭ nicĭodată pe liveḑile și locurile nóstre de pășune, pe care plantele pămêntene dela noi crescŭ încă de demultŭ sĕlbatice; buruienele acelea așaderă nu potŭ fi plante pămêntene de ale nóstre. Decă lăsămŭ d. e. unŭ ogorŭ nearatŭ, la începutŭ se ivescŭ pe elŭ o mulțime de buruiene, după vre-o câțĭ-va anĭ însĕ buruienele pierŭ, și în loculŭ lorŭ crescŭ érășĭ plantele nóstre pămêntene vechĭ. De aicĭ putemŭ vedé, că cele mai multe dintre buruienĭ au lipsă de pămêntŭ lucratŭ bine, ca și bucatele, decă e, ca sĕ nu fiă cupleșite și înădușite de plantele nóstre pămêntene. Buruienele așaderă pe la noi nicĭ nu crescŭ într'adevĕrŭ sĕlbatice.

Decă lucrulŭ stă astfelŭ, atuncĭ de unde vinŭ și de unde au venitŭ buruienele la noi? A rĕspunde la întrebarea acésta nu este greu. Strămoșii noștri fără îndoială au făcutŭ și ei aceeașĭ greșélă, pe care o facŭ încă și aḑĭ mulțĭ dintre plugarĭ: ei n'au curățitŭ și n'au alesŭ bine sĕmênța.

Sĕmênța de bucate, pe care au adus'o strămoșii noștri din țĕrĭ mai căldurόse, a fostŭ amestecată cu sĕmênță de buruiene pe care sĕmĕnêndu-le împreună în pămêntŭ bine lucratŭ, pe lângă bucate au rĕsăritŭ și buruiene.

Unele dintre buruiene se cocŭ mai curêndŭ decâtŭ bucatele și sĕmênța lorŭ se scutură și cade pe pămêntŭ; dela altele sĕmênța ajunge în pămêntŭ dimpreună cu gunoiulŭ séu cu sĕmênța de bucate; astfelŭ se rĕspândescŭ buruienele totŭ mai tare și uneorĭ se ivescŭ în mĕsură atâtŭ de mare, încâtŭ suntemŭ silițĭ, ca *sĕ lucrămŭ și sĕ arămŭ pămêntulŭ numai cu scopulŭ ca sĕ stîrpimŭ buruienele.*

Stratulŭ de deasupra alŭ pămêntului care este mĕruntŭ și țĕrînosŭ și pe care îlŭ lucrămŭ și îlŭ arămŭ cu plugulŭ, se numesce *pămentŭ arabilŭ séu solŭ.* Pămêntulŭ arabilŭ (solulŭ) s'a născutŭ și se nasce încă și astăḑĭ din petri și stâncĭ. Aerulŭ, căldura, gerulŭ și ploile spargŭ și mĕrunțescŭ încetulŭ cu încetulŭ petrile și stâncile și le prefacŭ în năsipŭ, în pămêntŭ și pulbere. Când vinŭ ploi marĭ, apa spală și duce cu sine pămêntulŭ născutŭ astfelŭ de prin locurile delurόse și muntόse și îlŭ așéḑă prin fundulŭ lacurilorŭ séu în locurĭ adêncĭ în formă de nămolŭ. De aceea dămŭ pe șesurĭ și prin văi de straturĭ grόse și adêncĭ de pămêntŭ, care este bunŭ și roditorŭ nu numai în partea de deasupra, care o arămŭ, ci până la o adêncime însemnată.

Ploile, și cu deosebire povóiele, spală și ducŭ tot-déuna cu sine pămêntulŭ țĕrînosŭ, și decă din petri și stâncĭ nu s'arŭ nasce mereu pămêntŭ nou, ușorŭ s'ar puté întêmpla, după cum se și întêmplă în unele locurĭ, ca apa sĕ ducă cu sine totŭ pămêntulŭ țĕrênosŭ și sĕ rĕmână numai petri séu stâncĭ.

Decă luămŭ pămêntŭ născutŭ de curêndŭ séu pămêntŭ, care se află sub stratulŭ de pămêntŭ, pe care îlŭ arămŭ, și sĕmĕnămŭ în elŭ sĕmênțe dela vre-o plantă óre-care, vomŭ vedé că planta nu cresce.

Stratulŭ acesta de pămêntŭ, care se numesce *sub-solŭ*, nu este roditorŭ. Decă însĕ îlŭ lăsămŭ sĕ stea timpŭ mai îndelungatŭ la aerŭ, îlŭ întórcemŭ și îlŭ facemŭ țĕrînosŭ, pufăiosŭ, se face roditorŭ fără ca sĕ-lŭ gunoimŭ.

In *sub-solŭ* se află tóte materiile acelea, din carĭ se nutresce planta, dér ele nu suntŭ încă disolvate (topite), și prin urmare planta nu le póte primì în sine; rădĕcinele plantelorŭ sugŭ séu absorbŭ numai materiile dissolvate séu topite. Lăsândŭ însĕ subsolulŭ timpŭ mai îndelungatŭ la aerŭ, materiile nutritóre din elŭ se disólvă (topescŭ), și în starea acésta planta le póte absorbi. Pămêntulŭ țĕrînosŭ mai primesce și absórbe din aerŭ și alte materii nutritóre pentru plante și cu deosebire *amoniacŭ.*

Amoniaculŭ îlŭ cunósce fiesce-care plugarŭ. Când se scóte gunoiulŭ din grajdurile cailorŭ, se simte unŭ mirosŭ deosebitŭ, pișcătorŭ, care ne supĕră adeseorĭ și la ochĭ. Acesta este amoniaculŭ. Spirtulŭ de salmiacŭ nu este alt-ceva, decât amoniacŭ dissolvatŭ (topitŭ) în apă. Amoniacŭ se nasce totdéuna, când putreḑescŭ plante și animale, elŭ este unŭ felŭ de aerŭ și de aceea se găsesce totdéuna în aerulŭ ce învĕluie pămêntulŭ, adecă în aerulŭ atmosfericŭ. Decă vine amoniaculŭ în atingere cu pămêntul, pămêntul îlŭ absórbe și astfelŭ se face mai roditorŭ fiindcă amoniaculŭ este și numai elŭ singurŭ de sine nutremêntŭ bunŭ pentru plante, ér de altă parte dissolvă (topesce) și alte materii nutritóre pentru plante.

In stratulŭ de pămêntŭ pe care îlŭ arămŭ, se mai află și alte materii nutritóre pentru plante, precum rădĕcinĭ, miriște de plante uscate, buruienile îngropate în pămêntŭ și gunoiulŭ pe care îlŭ ducemŭ noi anume, ca sĕ îngrășămŭ pămêntulŭ. Tóte materiile acestea dau nutremêntŭ plantelorŭ și facŭ astfelŭ pământulŭ mai roditorŭ. Dér ele dau nutremêntŭ plantelorlŭ numai după ce putreḑescŭ și trecŭ prin unele schimbărĭ. Ca sĕ pótă însĕ putreḑì și trece prin schimbările acelea, au lipsă de aerŭ. Decă póte străbate aerulŭ mai ușorŭ și mai bine în pămêntŭ, gunoiulŭ și tóte rĕmășițele de plante, ce se află în pămêntŭ, vorŭ putredì mai repede și mai bine, adecă tóte materiile acelea se vorŭ preface mai curênd în materii nutritóre pentru plante.

Din acestea vedemŭ, că aerulŭ are însemnătate mare pentru înbunătățirea pămêntului și sub înrîurirea lui se petrecŭ o mulțime de schimbărĭ în pămêntŭ.

Aerulŭ ia parte la sfărîmarea și mĕrunțirea petrilorŭ și stâncilorŭ, în care se află materii de lipsă pentru plante: aerulŭ dissolvă materiile acestea; împreună cu aerulŭ ajunge amoniaculŭ în pămêntŭ, care este nutremêntŭ bunŭ pentru plante și care împreună cu aerulŭ face, ca sĕ putreḑéscă rĕmășițele de plante și de animale mai cu înlesnire.

Avêndŭ aerulŭ o însemnătate atâtŭ de mare pentru înbunĕtățirea pămêntului, trebue sĕ îngrijimŭ, sĕ se pĕtrunḑă mai ușorŭ în pămêntŭ. Aerulŭ pĕtrunde în pămêntŭ cu atâtŭ mai ușorŭ, cu câtŭ este pămêntulŭ mai țĕrênosŭ și mai puhavŭ.

De aceea lucrămŭ și arămŭ pămêntulŭ și pentru-ca sĕ îlŭ facemŭ țĕrînosŭ și puhavŭ, ca sĕ pótă aerulŭ înrîurì mai bine asupra lui.

Suntŭ și alte împrejurărĭ, carĭ facŭ, ca aerulŭ din pămêntŭ sĕ se schimbe și reînprospeteze și prin acésta sĕ înrîureze în modŭ binefăcĕtorŭ asupra pămêntului.

Când plouă, apa străbate în porii (găurelele) pămêntului (solului) și alungă aerulŭ din ei afară. Incetândŭ de a mai ploua, o parte din apă se străcóră și pĕtrunde mai adâncŭ în pămêntŭ, ér altă parte aburéză și în loculŭ ei pĕtrunde în porĭ aerŭ próspetŭ. Aerulŭ din pămêntŭ se mai reînprospetéză încă și în altŭ modŭ, care séměnă încâtva cu respirațiunea (resuflarea) ómenilorŭ.

După-ce sfințesce sórele preste nópte, pămêntulŭ dă dela sine căldura, care a primit'o preste di dela sóre, și se rĕcesce. Rĕcindu-se pămêntulŭ, se rĕcesce și aerulŭ din porii lui; aerulŭ rece se adună, cuprinde locŭ mai puținŭ și se face mai desŭ; și astfelŭ pĕtrunde în pămêntŭ aerŭ de afară, care încă este rece și desŭ. Diminéța, după-ce rĕsare sórele, pămêntulŭ se încălḑesce și astfelŭ se încălḑesce și aerulŭ din elŭ. Aerulŭ caldŭ se estinde, adecă cuprinde locŭ mai multŭ, decâtŭ aerulŭ rece; în porii din pămêntŭ nu mai încape totŭ aerulŭ care a pĕtrunsŭ preste nópte în ei, și astfelŭ o parte din aerŭ este silitŭ sĕ iasă afară. Preste nópte mai cade și rouă. In rouă se află însĕ totdéuna amoniacŭ și pămêntulŭ suge amoniaculŭ în sine. In modulŭ acesta pămêntulŭ primesce mereu amoniacŭ din aerŭ și se îmbunătățesce.

Plantele îșĭ întindŭ rădĕcinele prin pămêntŭ și de aceea nutremêntulŭ, care au sĕ-lŭ priméscă, trebue sĕ se afle totŭ în pămêntŭ. Prin gunoire noi voimŭ sĕ dămŭ pămêntului nutremêntŭ nou pentru plante. Acestŭ scopŭ însĕ nu ni-lŭ ajungemŭ, decă lăsămŭ gunoiulŭ întinsŭ pe pămêntŭ, ci numai decă îlŭ întrupămŭ pămêntului. *Spre acestŭ scopŭ érășĭ trebue sĕ lucrămŭ și sĕ arămŭ pămêntulŭ.*

La întrebarea: *pentru-ce trebue sĕ lucrămŭ, sĕ arămŭ pămêntulŭ*, putemŭ rĕspunde acum pe scurtŭ următórele:

Noi lucrămŭ pămêntulŭ:

1) pentru ca sĕ nimicimŭ și stîrpimŭ plantele pământene, care crescŭ sĕlbatice prin pădurile, pe liveḑile și pe locurile nóstre de pășune și astfelŭ sĕ câștigămŭ loculŭ de lipsă pentru plantele ce voimŭ sĕ le cultivămŭ;

2) pentru-ca sĕ acoperimŭ sĕmênța cu unŭ stratŭ subțire de pămêntŭ, ca sĕ pótă încolți după putință tóte grăunțele de sĕmênță, și ca plantele tinere sĕ pótă cresce;

3) pentru-ca sĕ nimicimŭ buruienele stricăcióse pentru plantele cultivate.

4) pentru-ca sĕ facemŭ pămêntulŭ țĕrînosŭ și pufăiosŭ, ca astfelŭ aerulŭ sĕ pótă pĕtrunde în elŭ mai cu înlesnire și sĕ-lŭ pótă îmbunĕtăți, și în sfĕrșitŭ:

---

coconulŭ Costică“, observai eu și mĕ lăsai pe jețulŭ trăsurei cam la o parte și cu mâna îmĭ netezeamŭ mustățile ca sĕ nu bage de sémă când îmĭ va veni sĕ rîdŭ. Nicĭ nu era altfelŭ cu putință, deórece trebuia sĕ rîdŭ de istorisirea lui Alexe, cu tóte că mĕ minunamŭ de dibăcia siretlicurilorŭ sale, și de chipulŭ cum îșĭ cunoscea elŭ stăpânii de odinióră.

Alexe începù sĕ istoriséscă mai departe, și-i cresea inima unde vedea că eu îlŭ ascultŭ cu plăcere.

„După ce a băgatŭ de sémă coconulŭ Costică, că eu spunŭ cum ar fi vrutŭ elŭ sĕ asculte, băgà mâna în buzunarŭ și'mĭ dĕdù cincĭ lei. Luai banii mĕ uitai la ei și'mĭ părea bine de totŭ, căcĭ eram datorŭ la cârciumă vre-o trei lei. Imĭ mai rĕmâneau doi, și atâta totŭ era destulŭ ca sĕ spunŭ stăpânului meu o minciună. Pe mine nu mĕ costa multŭ, ér lui îi făcea bine. Incepui sĕ istorisescŭ despre întêlnirea coconului Todorache cu preotulŭ dela moșia boerului Iane, și o spuneau astfelŭ, ca elŭ sĕ creadă, că tovaroșulŭ lui ar avé de gândŭ sĕ céră pe Aglaia. Acestŭ lucru nu'i venea la socotélă coconului Costică, acésta am băgat'o iute de sémă, deórece pe când îi istorisémŭ, elŭ îșĭ plimba fórte repede mâna prin pĕrŭ și se uita năcăjitŭ la mine. Elŭ credea, că eu nu vĕdŭ, dér s'a înșelatŭ amarŭ. Dela unŭ timpŭ am sucit'o. Scii ce, cocóne Costică? Sĕ punemŭ odată caii la trăsură și sĕ mergemŭ la boerulŭ Iane sĕ facĭ cunoscință mai de aprópe. Sĕ vedemŭ apoi îi mai dă mâna d-lui Todorache sĕ'șĭ casce gura. I-a plăcutŭ acéstă vorbă stăpânului meu și s'a învoitŭ. Eu însĕ am spusŭ și d-lui Todorache acestŭ lucru, deórece băgasemŭ de sémă, că era numai o glumă.

După o sĕptĕmână, vĕdŭ, că d-lŭ Costică îmĭ dă ordin sĕ înham cei mai bunĭ patru cai, ce-i avea la grajdŭ. Eu îndată am înțelesŭ și i-am făcutŭ pe placŭ în tocmai cum îmĭ șoptise la ureche. Pe când eram înaintea scărei și caii stau în neastêmpĕrŭ, ese din odaie d-lŭ Costică îngrijatŭ, ér coconulŭ Todorache veselŭ cu țigara între degete, făcea glume.

„Va sĕ ḑică mergĭ la Călărașĭ? grăi Todorache. „Da, mĭ-e rĕu, mĕ ducŭ la unŭ medicŭ!“ adause Costică și se scutură odată ca cum l'ar lua frigurile. Coconulŭ Todorache rîse, căcĭ scia elŭ bine unde merge tovaroșulŭ sĕu, dér se făcŭ că nu pricepe. „Sĕ aducĭ o cutiă de tutunŭ“ ḑise elŭ, ér d-lŭ Costică se sui în trăsură.

Pornirămŭ. Pe drumŭ d-lŭ Costică era ca cum l'ai duce la o povară grea și cu cât se apropia mai multŭ moșia boerului Iane, cu atâtŭ se făcea mai palidŭ. Ce sĕ facă sermanulŭ omŭ? Incepuse unŭ lucru, nu'lŭ putea lăsa baltă și de aceea eu mânam strașnic de eșiau aburĭ din armăsarĭ. Ajunserăm la boerul Iane. Eu nu mai fusesemŭ nicĭ odată, dér auḑisemŭ despre dênsulŭ. Un hain la sufletŭ, și bogatŭ putredŭ; avea nisce încăperĭ așa încâtŭ casele stăpânilorŭ mei, le puteai băga în beciurile boerului Iane. Mĭ-era milă de stăpânulŭ meu, și mai stamŭ sĕ-i dau sfatulŭ sĕ se întórcă. Acestŭ lucru nu'lŭ făcui, ci fiind-că ajunsesemŭ în satŭ, trăsei la curte, și dupăce întrebai decă's acasă boerii, deshămai în grajdurile cele nouĕ ale coconului Iane, ér stăpânul meu, sĕrmanulŭ de elŭ avea grea sarcină pe sufletŭ. Ișĭ dregea mereu glasulŭ și'l vedeam îngrijatŭ; mi-se părea, că trebue sĕ gândéscă la chipulŭ cum are sĕ încépă vorba. Nu era lucru puținŭ, și d'aceea spunŭ dreptŭ, că'mĭ venea rĕu de ceea ce făcusemŭ, căcĭ eu nicĭ când nu vĕḑusem pe coconulŭ Todorache vorbindŭ cu preotulŭ din satulŭ boerului Iane. Ii eșiră înainte ai casei, ér elŭ, sermanulŭ meu stăpânŭ, era stângacĭ în tóte. Ilŭ poftì în casă, atâtŭ boerulŭ, cât și cocóna lui, ér pe când voia sĕ intre, se întêlnì față'n față cu d-șóra Aglaia. Am zărit'o și eu. Era frumósă alŭ dracului așa că nu mĕ mirŭ, că bietulŭ stăpânulŭ meu o băgase pe mânecă. Ei întrară în odae, ér eu alergai la bucătărie sĕ mĕ împacŭ cu fómea. Boerulŭ Iane avea o bucătărésă din Pesta și făcea bucate de tot minunate. Intrai în vorbă cu ea, căcĭ scia puțin românesce, și spunându'i câte-va glume s'a mai însuflețitŭ și ea. Era o bețivă de frunte, dér ce'mĭ pasa mie de slăbiciunea ei. Imĭ părea bine că 'mĭ-a pusŭ o masă domnéscă, cum nu eram obicĭnuitŭ sĕ o vĕdŭ la stăpânii mei. Mâncai bine, luai și puținŭ vinŭ, și apoi o întrebai, decă este de multă vreme în servițiu la boerulŭ Iane. Imĭ spuse, că nu este așa de multŭ, dér se simte bine, și'i place la moșiă. „Da coconiță Aglaia este măritată?“ întrebai scurtŭ pe bucătărésa.

„Nu este măritată, dér mi-sĕ pare, că are sĕ o mărite cu unŭ prefectŭ. Așa credŭ, cu tóte, că eu nu sciu, dér vĕdŭ că prefectulŭ vine fórte adesea pe la noi.

„Da boerii vostri nu se însóră“? ḑise bucătărésa.

Dĕdu-i din umĕrĭ, în semnŭ adecă că nu sciu, și după aceea grăii și eu o vorbă. Adecă, póte! Așa mi-se pare că

5) pentru-ca sĕ întrupămŭ pămêntului gunoiulŭ, ca sĕ vină în atingere cu rădăcinile plantelorŭ. (Va urma).

Ținerea vitelorŭ. Cu numele acesta a eșitŭ de sub tiparŭ și se află de vêndare la „Institutulŭ tipograficŭ“ din Sibiiu o cărticică de 22 pag. cu prațulŭ de 12 cr. Cuprinsulŭ cărticelei ilŭ formézâ o vorbire ce a ținut'o d-lŭ *Eugen Brote*, președintele „Reuniunei române de agricultură din comitatulŭ Sibiiului“, în adunarea de țeranĭ agricultorĭ, astă-véră în frumósa comună românéscă Săliștede lângă Sibiiu, care adunare a fostŭ între Români cea dintêĭ de feliulŭ acesta.

Economilorŭ de vite li-se dă în acéstă cărticică sfatulŭ de a ține numai vite frumóse, căcĭ numai acestea se caută la têrgurĭ și se vêndŭ cu prețŭ. Spre scopulŭ acesta e de lipsă, ca economulŭ mai ântêiu de tóte sĕ grijéscă, ca vitele de prăsilă (taurulŭ, armăsarulŭ, berbeculŭ și altele) sĕ fie frumóse și de némŭ bunŭ. Tóte vitele trebuescŭ bine hrănite, cu érbă, décă se póte, spre care scopŭ e de lipsă ca fênațele sĕ se lucreze și gunoiască bine și la timpŭ, ér décă acésta nu e cu putință, atuncĭ sĕ se sémene napĭ séu sfecle, carĭ le priescŭ fórte bine vitelorŭ și suntŭ cu sporŭ; pe unŭ locŭ de 6 ferdele (6—700 stânjânĭ pătrațĭ) se facŭ 10—15 carĕ de napĭ, cu carĭ vitele se potŭ nutri până colo către Pascĭ. Pentru véră este bine a se sĕmêna trifoiu, care e unŭ nutrețŭ fórte bunŭ și sĕ póte cosi și de 4 orĭ într'o véră. Sĕ mai poftesce apoi ca vitele sĕ fie bine grijite și sĕ fie curățite și țĕsălate mereu, ér mâncarea sĕ li-se dea regulatŭ — și cu mĕsură. — Vita, care ernézâ într'unŭ grajdŭ frigurosŭ, mănâncă de 2 orĭ mai multŭ ca una, care ernézâ într'unŭ grajdŭ căldurosŭ.

INDUSTRIĂ.

O cestiune ardĕtóre.

Véculŭ, în care trăimŭ, pórtă numele onorificŭ de „véculŭ luminilorŭ“. A fostŭ reservatŭ acestŭ nume vécului nostru, pentrucă multe și valoróse sunt progresele, la carĭ a ajunsŭ omenimea în acestŭ intervalŭ.

Isvorulŭ tuturorŭ progreselorŭ este școla. Dacă aducemŭ însă în legătură durata necurmată a timpului cu posiția și cu problemele școlei, dĕu, că trebue să dămŭ espresiune adâncă mirării nóstre: *Cum, de a ajunsŭ acestŭ vécŭ aprópe la încheerea luĭ și instrucțiunea școlară sĕ perevereze încă, în cea mai mare parte, tot în stadiulŭ ei unilateralŭ, necompletŭ, precum se află ea în realitate până în diua de adĭ!*

Școla, după întocmirea ei de adĭ, nu cultivă pe omulŭ întregŭ. Tóte obiectele ei de învĕțămêntŭ — limbĭ, aritmetică, istoriă, geografiă etc. — desvóltă, ageréscŭ și îmbogățescŭ numai spiritulŭ. Puterile corpului rĕmânŭ însă nedesvoltate pentru trebuințele vieții practice. Mâuile — cele mai nobile instrumente ale corpului, servitórele cele mai fidele ale omului — nu capĕtă deprinderile corĕspundĕtóre cu chemarea lorŭ, ca lucrătóre pentru agonisirea mijlócelorŭ de traiu.

Școla poporală are hotărita chemare, de a pregăti pentru viața practică pe fiitorii lucrătorĭ, carĭ compunŭ massa cea mare a poporului.

Poporulŭ nostru în partea cea mai mare este lucrătorŭ de pămêntŭ. Elŭ îșĭ póte agonisi numai rodurĭ de-ale pămêntului. Pămêntulŭ însĕ produce multe plante, fórte folositóre, chiar si fără de a-le îngriji și cultiva omulŭ. Sĕ ne aducemŭ numai aminte, câtă întindere de pămêntŭ este acoperită cu arborĭ de totŭ felulŭ, cu răchițĭ (mlajă), cu papură (spetéză), cu pipirigŭ, carĭ pentru popor nu au nicĭ un prețŭ sau celŭ puținŭ nu au valórea, care arŭ trebui sĕ o aibă pentru trebuințele vieții sale. Multe din aceste producte cuprindŭ loculŭ de géba și împiedecă pe agricultorŭ a-lŭ cultiva așa, după cum pricepe el; pe acelea însășĭ, deși'i stau gata spre servițiile sale, nu le folosesce pentru-că nu scie a le folosi.

In timpulŭ celŭ lungŭ alŭ iernei nu are cu ce se ocupa țeranulŭ nostru. In acestŭ timpŭ elŭ consumă numai, fără a agonisi nicĭ măcar în parte aceea, ce'i trebue atuncĭ pentru traiu. De urîtŭ, în lipsa lucrului, caută a'șĭ omorî timpulŭ cu petrecerĭ în crîșmă, de unde îșĭ ia începutulŭ traiulŭ rĕu în familiă și câte și mai câte fărădelegĭ. De se îndoiesce cineva despre acésta, ilŭ rogŭ sĕ cerceteze pușcăriile și sĕ caute după timpulŭ pĕcătuirei acelorŭ nefericițĭ, carĭ suntŭ nevoițĭ, a se sălășluì acolo pentru anumite timpurĭ, scumpe chiar pentru subsistința și bunăstarea lorŭ și a familiei lorŭ.

Óre fi-ne-va nouĕ dată a mai îndura timpŭ îndelungatŭ astfelŭ de neajunsurĭ?

Puté-vomŭ óre nădăjduì și noi la schimbărĭ de îmbunătățire în acéstă direcțiune, după ce popórĕle, ce ne înconjóră, sunt deja departe înaintea nóstră? Și óre mare greutate se fiă a se întregì instrucțiunea școlară prin întroducerea *lucrărilorŭ practice*, a deprinderiĭ mânilorŭ, spre a se puté folosi cu succesŭ la tóte trebuințele viéții?

Cu neputință nu este nimica, căcĭ ceea ce nu póte unulŭ, potŭ, de sigurŭ, mai mulțĭ împreună.

Caracteristica timpului de față este asociarea puterilorŭ.

Minunĭ s'au făcutŭ și sĕ facŭ prin asociațiunĭ.

Rădimatŭ pe aceste ponderóse împrejurărĭ, îmĭ iau voiă prin acésta a apela la bunulŭ simțŭ de aprețiare alŭ tuturorŭ Domnilorŭ Colegĭ, Preoțĭ și alŭ întregei nóstre inteligințe, sĕ binevoiască a nu pregeta, a oferì binevoitorulŭ Lorŭ sprijinŭ în favorulŭ lucrului de mână sau alŭ industriei de casă în școlele poporale și la poporulŭ nostru.

Grele sunt timpurile și prea maștere au fostŭ și suntŭ împrejurările, între carĭ a trăitŭ și trăiesce multŭ cercatulŭ nostru poporŭ.

Suntemŭ avisațĭ numai la puterile nóstre proprii și, dacă ne vomŭ codí a contribuì noi din alŭ nostru pentru noi înșine. dela cine óre sĕ așceptămŭ jertfe pentru înaintarea aspirațiunilorŭ nóstre de progresŭ?

Nu se recerŭ jertfe marĭ și simțitóre.

Sĕ înciripămŭ o reuniune generală română sau mai multe reuniunĭ în cercuri mai înguste. Fiecare românŭ de bunŭ simțŭ va binevoì a se înscrie ca membru alŭ unei astfel de reuniunĭ, contribuindŭ cu ce póte, — dér, în casulŭ celŭ mai rĕu, cu solvirea tacseĭ de membru, — și atuncĭ va puté fi mângăiatŭ în sufletulŭ sĕu, că șĭ-a împlinitŭ o datoriă sfântă față de acéstă întreprindere, a cărei lipsă ne arde la degete.

„Reuniunea germană pentru lucrulŭ de mână“, după o esistință abia de 8 anĭ, a cuprins têrĕmulŭ de activitate, nu numai între granițele imperiului germanŭ, ci chiar și preste acestea asupra statelorŭ vecine. Congresulŭ acestei reuniunĭ din a. tr., ținutŭ în München, a doveditŭ o admirabilă putere de viéță, cu marĭ și frumóse producte ale activitătii ei. Insușĭ guvernulŭ centralŭ imperialŭ germanŭ a sărit într'ajutorul acestei reuniunĭ, căcĭ Ministrulŭ de interne, d-lŭ *Herrfurth*, a emisŭ cu datulŭ de 25 Septemvre 1888 unŭ ordinŭ circularŭ pe la toțĭ presidenții guvernelorŭ provinciale ale Germaniei pentru sprijinirea problemelorŭ reuniunei amintite spre întroducerea lucrului în tóte institutele de crescere. Imĭ permitŭ a reprodnce aicĭ acestŭ ordinŭ, spre a se vedea în ce terminĭ părintescĭ sĕ esprimă Ministrul în acéstă afacere:

„Reuniunea germană pentru lucrulŭ de mână“ — dice domnulŭ Herrfurth — „a cerut sprijinulŭ meu pentru promovarea problemelorŭ sale. Eu satisfacŭ bucurosŭ dorințelorŭ acestei reuniunĭ, pentrucă esperiențele făcute deja pe acestŭ têrĕmŭ, au datŭ dovadă, că lucrulŭ de mână prin conducerea la lucrările practice póte deveni unŭ mijlocŭ fórte eficace alŭ educațiunei, mai vêrtosŭ însĕ în institutele publice de crescere și de corecțiune. In multe locurĭ s'au formatŭ deja societățĭ pentru întroducerea pretutindinea a lucrului de mână — s'au înființatŭ școle de lucru, s'au ținutŭ cursurĭ pentru pregătirea învĕțătorilorŭ în acéstă direcțiune. Și eu considerŭ instrucțiunea lucrului de mână ca unŭ obiectŭ, carele merită sprijinirea organelorŭ oficióse pentru folosulŭ celŭ mare alŭ sĕu. Din acestŭ motivŭ am și dispusŭ întroducerea lui — între altele — și în institutulŭ de crescere și de corecțiune, înființatŭ de curêndŭ în Wabern. Dorința mea este, ca lucrulŭ de mână sĕ fie de o potrivă îmbrățișatŭ și întrodusŭ, nu numai într'alte asemenea institute, precum suntŭ: asilurĭ pentru orfanĭ, institute de orbĭ etc. etc. ci chiar și în cercurile private. Spre scopulŭ acesta apelezŭ, cu totŭ respectulŭ la o seriósă concluclare a prea Onorat Domniei-Vóstre și sumŭ nutritŭ de firma speranță, cumcă succesele palpabile și atâtŭ de îmbucurătóre, la carĭ au ajunsŭ reuniunea susnumită prin întreprinderile sale, vorŭ fi întêmpinate cu aceeașĭ atențiune, care li se cuvine spre binele și fericirea poporului. Străduințele acestei reuniunĭ sunt aprobate chiar și în cercurile cele mai depărtate; acésta a dovedit-o din destulŭ congresulŭ din Magdeburg ținutŭ în Augustŭ 1887, câtŭ și celŭ din München, ținut în Sept. anulŭ curentŭ (1888.)

M'așŭ bucura mltŭ fiindŭ încunoscințatŭ la timpulŭ sĕu despre resultatele ulterióre pe acestŭ têrĕmŭ.“

Tótă jurnalistica germană, împreună cu cele mai multe foi ale statelorŭ dimprejurŭ, sprijinescŭ și îmbărbăteză necontenitŭ și cu deosebită însuflețire acéstă importantă întreprindere cultural-economică.

Sperŭ, că nu mi se va lua în nume de rĕu, décă îmĭ permit cu acéstă ocasiune, a da espresiune dorinței și rugării mele și a altorŭ prietinĭ ai întreprinderii des-pomenite, ca pré onoratele Redacțiunĭ ale foilorŭ nóstre sĕ binevoiască a cugeta asupra cestiunei și câșcigându-șĭ convingere dréptă despre acésta, sĕ binevoiască a ne sta într'ajutorŭ cu prețuitele Lorŭ deslușirĭ, sfătuirĭ și încuragierĭ, căcĭ sciutŭ este, că o vorbă încurăgietóre, adresată luptătorului, îl oțălesce pe acesta, îi îndoesce puterile și-i ușuréză învingerea.

Imĭ iau voiă a ruga cu deosebitŭ respectŭ pe toțĭ Domnii Colegĭ, Preoțĭ și alțĭ bărbațĭ ai inteleginței nóstre, sĕ binevoiască a-și esprima pe acéstă cale prețuitele Domnielorŭ lorŭ părerĭ, că în ce modŭ arŭ afla mai corĕspundătorŭ cu împrejurările diferitelorŭ țĕnuturĭ instituirea unei reuniunĭ de felulŭ celei amintite mai sus. Eu, la timpulŭ sĕu, îmĭ voiu permite cu plăcere a-mĭ esprima modestele mele vederĭ în acéstă privință.

Brașov, 1/13 Ianuarie v. 1889.

George Moian, învĕț.

Călendarulŭ sĕptĕmânei.

IANUARIU are 31 dile. Gerariu.

1889 Dilele sĕptĕm.	Călendarul Iulianŭ	Călend. Gregorian	Sórele răsare	Sórele apune
Dum.	8 Précuv. George	20 Fab. și Seb.	7.40	4.44
Lunĭ	9 Mart. Polievctŭ	21 Agnesia	7.39	4.45
Marțĭ	10 Părint. Grig. Nisis	22 Vicenția	7.38	4.47
Mercurĭ	11 Cuv. Teodosie	23 Logod. Mariei	7.37	4.48
Joi	12 Martira Tațiana	24 Timoteiu	7.36	4.50
Vinerĭ	13 Martirulŭ Ermilŭ	25 Intórc. lui Saulŭ	7.35	4.51
Sâmb.	14 SS.PP. ucișĭ în Sinai	26 Policarp	7.34	4.53

---

se va însura.

„Cu coconița Aglaia“? adause bucătărésă.

Eu am rîsŭ, ér după ce mĕ mai gândii, am continuatŭ vorba „și ce adeca, n'ar fi bunŭ coconulŭ Costică“?

„Da spune-mĭ Alexe“, începù bucătărésa, „de ce a venitŭ stăpânulŭ tĕu la noi?“

„Are afacerĭ“!

Pe când stamŭ noi astfelŭ în sufragerie, audŭ unŭ strigătŭ prin curte; esŭ afară și cândŭ colo mĕ întêlnii cu unŭ logofĕtŭ, care îmĭ spuse, că d-lŭ Costică a poruncitŭ sĕ înhamŭ.

Trecusĕră, ce'i dreptŭ, douĕ óre, de când intrase sermanulŭ stăpânulŭ meu în odae, și numai elŭ va fi sciindŭ câte sudorĭ l'a trecutŭ în acele douĕ ceasurĭ. Mi-era milă de elŭ.

Scosei trăsură, și începuiu sĕ o ștergŭ dimpreună cu unŭ rĕndașŭ alŭ boerului Iane, și apoi alcătuirămŭ amêndoi lucrurile așa, că îndată amŭ fostŭ gata. Am trasŭ la scărĭ și așteptamŭ sosirea stăpânului mĕu. Intr'aceea étă-lŭ la scară însoțitŭ de boerĭ. Ișĭ luà diua bună, sărutà mâna cocónei, dĕdŭ mâna cu coconița Aglaia, dér așa de fără curajŭ încâtŭ mi-era și mie nĕcaz. Nu-i vorbă, când vedeamŭ mâna mititică și albă a Aglaiei, pe lângă mâna grosolană a stăpânului meu, par'că-mĭ spunea cineva că nu este nicĭ o potrivélă. Coconulŭ Costică dĕdŭ bacșișurĭ în drepta și în stânga, ér eu plesnii cailorŭ, și pornirăm.

Pe cerŭ se vedeau norĭ grożĭ și-mĭ-era gróză că are sĕ ne plouĕ, cu tóte acestea eu mânamŭ ca de obiceiu. Coconulŭ Costică sta ghemuitŭ în trăsură și nu dicea nicĭ unŭ cuvêntŭ. După ce stĕtŭ vr'unŭ ceasŭ nedicêndŭ nimicŭ, îșĭ deschise gura.

„Alexe, scii tu franțuzesce“?

„Sciu câte ceva“ diseiu eu și mânaiu mai departe. — Costică ér cădù pe gândurĭ și se făcù mutŭ și nu mai dicea nimicŭ. Intrasemŭ în nisce mirișțĭ ca sĕ apucŭ mai repede în drumulŭ celŭ mare și trăsura scutura strașnicŭ, cu tóte acestea stăpânulŭ meu nu-mĭ dicea nimic, deși altă-dată m'ar fi înjuratŭ că'i stricŭ arcurile trăsurei. Acum tăcea molcomŭ și se muta dela unŭ colțŭ alŭ jețului la celalaltŭ. După ce mai merserămŭ o bucată de vreme stăpânulŭ meu mĕ întrebà: „Ce va sĕ dică, chel bou șapò?“*).

„E fórte lesne de înțelesŭ“, disei eu. „Nu trebue multă franțuzéscă ca sĕ pricepĭ; e vorba de unŭ bou“!

Stăpânulŭ meu, nu mai vrù sĕ stea cu mine de vorbă ci rĕmase pe gândurĭ și se cugeta la vorba franțuzéscă.

„Cocóne Costică“, începuiu eu, „am vorbitŭ cu bucătărésa și ea îmĭ spunea că unŭ prefectŭ umblă după coconița Aglaia.

Stăpânulŭ meu îșĭ îndreptà privirile spre mine, și într'unŭ târdiu grăi: „tu credĭ? Altceva e la mijlocŭ. Prefectulŭ îi face hotîrurĭ grecului. Și apoi cât despre Aglaia. póte sĕ o dea după cine-i place, căcĭ mie nu-mĭ convine. N'așĭ lua-o, dise stăpânulŭ meu, sĕ mi-o îmbrace în aurŭ. E prea desmățată, și scie prea multe. Mie-mĭ trebue o fată mai aședată.

Dĕduiu bice cailorŭ sĕ eșimŭ mai repede în drumulŭ celŭ mare și cum sărea trăsura din brușŭ în brușŭ, numai ce de odată se rupse unŭ arcŭ. Mĕ înjurà puținŭ stăpânulŭ, dér la urmă tăcù. Nu mai aveamŭ multŭ până acasă și de aceea mânamŭ mai domolŭ. Așa pe la 9 óre séra eramŭ în curte, unde ne aștepta și d-lŭ Todorache.

Sĕ-i fi vĕdutŭ pe amêndoi și te-ai fi prăpăditŭ de rîsŭ.

Unulŭ cerea tutunulŭ, celalaltŭ se uita la arculŭ trăsurei.

„Tovaroșe, nicĭ sĕ fi mersŭ la pețitŭ n'ai fi pututŭ rupe arculŭ“.

Costică făcù nisce ochĭ marĭ și intrà în odae, ér coconulŭ Todorache mĕ luà de o parte și mĕ făcù sĕ i istorisescŭ tótă întêmplarea. I-am spusŭ ce i-am spusŭ, i-am spusŭ și vorba franțuzéscă și de atuncĭ se făcuse obiceiu în casă a se aminti de arcŭ și de vorba franțuzéscă. Așa a pățit'o coconulŭ Costică, și din acea di nu a mai încercatŭ nicăirĭ sĕ pețéscă — dér nicĭ nu s'a mai însuratŭ“, grăi visitiulŭ Alexe plinŭ de mulțămire.

Eu rîdeamŭ cu hohotŭ, căcĭ istorisirea lui Costică mi-a plăcutŭ.

Vacile mergeau la pășune și clopotele rĕsunau a pustiu. Doi tăurencĭ se împungeau de neastêmpĕrațĭ ce erau, ér văcarii se aședară la mâncare.

Alexe puse șleaurile la cai, le luà traistile cu orzŭ din capete, și pregătea lucrurile pentru plecare. Nisce rachiu ce'l avea în lădița trăsurei îl dĕdŭ văcarilorŭ ér noi plecarămŭ spre satŭ.

Cerulŭ era presăratŭ cu stele; Balta era linistită, brotăceii strigau prin mlăștinĭ, liliecii fâlfâiau pe lângă trăsură, ér luna se arăta pe cerŭ.

Era linisce în împregiurime și ceva tainicŭ în natură. Nu se audia nimicŭ fără numai nisce înădușite lătrăturĭ de cânĭ în depărtare.

I. C. Panțu.

---

*) Quel beau chapeau = ce pălăriă frumósă.

Tergulŭ de rîmătorĭ dela Severinŭ. Direcţiunea acestui tergŭ publică situaţiunea pe dina de 16 Decemvre. După acestă situaţiune rîmătorii intraţĭ în tergŭ dela 1 Aprilie până la 16 Decemvre 1888 atingŭ cifra de 14832. Din aceştia 1565 s'au vendutŭ în interiorulŭ ţĕrii; 6576 s'au esportatŭ în Austro-Ungaria; 47 a fostŭ ucişĭ, ér restulŭ de 6644 rîmătorĭ a rĕmasŭ în sălaşe.

Preţurile suntŭ în urcare, variindŭ între 80—85 banĭ chilogramulŭ. Sănĕtatea vitelorŭ este escelentă, şi este de remarcatŭ, că dela 1 Aprilie până acum nu s'a manifestatŭ nicĭ unŭ casŭ de bólă.

Tergulŭ de rîmătorĭ din Steinbruch. La 14 crt n. starea rîmătorilorŭ a fostŭ de 93683 capete, la 15 crt. au întratŭ 2988 capete şi au eşitŭ 642, rĕmânendŭ la 15 Ianuarie unŭ numĕrŭ de 96.029 capete. — Se noteză: marfă *ungurescă* veche, grea dela 48 până la 49 cr. — marfă *unguréscă* tineră grea dela 51 cr. până la 52 cr., — *de mijlocŭ* dela 50½ cr. până la 51½ cr. — *uşoră* dela 49 cr. până la 49 cr. — *marfă ţerănéscă* grea dela 48 până la 50 cr. — *de mijlocŭ* dela 47 până la 48 cr. — *uşoră* dela 46 cr. până la 47 cr. — *Marfă de România,* de *Bákony* grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă grea dela — cr. până la — cr. însĕ transito uşoră dela — cr. până la — cr. transito dto ţepósă grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociă dela — cr. până la — cr. *Marfă sêrbéscă* grea dela 48—49 cr. transito mijlociă grea dela 48—49 cr. transito uşoră dela 47—48 cr. — Porcĭ îngrăşaţĭ de unŭ anŭ dela — cr. până la — cr., îngrăşaţĭ cu cucuruzŭ dela — cr. până la — cr., îngrăşaţĭ cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântăriţĭ la gară cu 4%.

Tragerĭ la sorţĭ.

Losurĭ de Milan de 45 lire s'au sortatŭ la 2 Ianuarie următórele serii: 515, 557,572, 672, 733, 773, 1005, 1097, 1184, 1186, 1282, 1301, 1316, 1461, 1496, 1582, 1747, 1852, 1870, 2024, 2064, 2270, 2285, 2521. 2533, 2552, 2647, 3064, 3093, 3310, 3355, 3593, 3684, 3728, 3775. 3917, 3941, 4048, 4106, 4267, 4360. 4402, 4407, 4526, 4544, 4565, 4869, 5056, 5172, 5246, 5335, 5396, 5493, 5547, 5571, 5580, 5583, 5645, 5686, 5837, 5907, 5940, 5947, 6085, 6138, 6368, 6440, 6616, 6949, 7254, 7416, 7446, 7568, 7606, 7621. 7648, 7663, 7667, 7724.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 17 Ianuarie st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.22	Vênd.	9.24
Argintŭ românescŭ -	„	9.10	„	9.15
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.52	„	9.55
Lire turcescĭ - - -	„	10.80	„	10.88
Imperialĭ - - - -	„	9.80	„	9.88
Galbinĭ .	„	5.60	„	5.65
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ - - -	„	126.—	„	127.—
Discontulŭ - - - -	6½—8% pe anŭ.			

Bursa din Bucurescĭ din 4/16 Ianuarie.

Valorĭ	%	cump.	vinde
Rentă română perpentuă 1875	5%	95	½
Renta română amortisabilă . .	5%	96	½
Renta rom (rurale convertite)	6%	95	
Oblig. de statŭ C. F. Române	6%		
idem idem . . .	5%		
Imprumutulŭ Stern 1864 . . .	7%		
Imprumutulu Openheim 1866 .	8%		
Imprumutulu Oraş Bucurescĭ .	5%	88	
idem idem din 1884	5%	—	
Impr. or B cu prime Loz. fr. 20	—	—	
Credit fonciarŭ ruralŭ	7%	105	½
idem idem	5%	96	½
Credit Fonc. Urb. din Bucurescĭ	7%	104	
idem idem . . .	6%	102	½
idem idem . . .	5%	94	
Credit Fonc. Urban din Iaşĭ. .	5%	83	½
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10 fr	235	—
	V. N.		
Banca Nation. ult. div. 78.15	500	1008	—
Dacia-România ult. div. 24 lei	200		
Naţinnala de asig. ult div. 18 lei	200		
Banca Rom. ult. div. fr. 10 . .	500		
Soc. Rom. de Constr. ult. div.	250		
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 27.50	250		
Soc. Rom. de Hârtie ult. div.	100		
Soc. da Reas. ult. div. 10 l. aur	200		
Liceulu Sf. George lei . . .	—		
Nation. de Asig. ult. div. 128.35	—		
Societ. de Constr. ult. div. . .	-		
Societ. de Hârtie ult. div. . .	—		
Agio în Bursă	—	270	
Rubla de hârtie	—	267	
Banca Naţion. a României			
Scompt.	6%		
Avansurĭ pe efecte	7%		
Avansurĭ pe Lingourĭ . . .	7%		

Cursulŭ la bursa de Viena

din 16 Ianuarie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	101.35
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	93.70
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	144.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	99.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	116.70
Bonurĭ rurale ungare - - - - - -	104.50
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	104.50
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ - - -	104.25
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - -	104.25
Bonurĭ rurale transilvane - - - -	104.50
Bonurĭ croato-slavone - - - - - -	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - -	99.60
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	131.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - - - - - - - - -	125.75
Renta de hârtiă austriacă - - - -	52.45
Renta de argintŭ austriacă - - - -	83.10
Renta de aurŭ austriacă - - - - -	111.65
Losurĭ din 1860 - - - - - - - -	141.90
Acţiunile băncei austro-ungare - -	883.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	312.75
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	311.90
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - - -	5.68
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	9.53½
Mărcĭ 100 imp. germane - - - - -	59.12½
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	120.56

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Cătră onoraţii cetitorĭ!

„*Gazeta Transilvaniei*" întră în anulŭ alŭ 52-lea alŭ esistenţei sale.

Nenumĕratele dovedĭ de simpatiă şi de încredere ce le-a primitŭ acestŭ organŭ de publicitate din partea Românilorŭ de pretutindenĭ cu ocasiunea aniversării a cincĭdecea a esistenţei sale suntŭ cea mai viuă şi mai puternică mărturiă pentru atitudinea sa politică şi naţională.

Răzimatŭ pe încrederea publicului românŭ şi condusŭ de iubirea de patriă şi de datoria ce o are cătră sfânta causă a românismului, organulŭ nostru n'a pregetatŭ de a aduce, mai alesŭ în cei dece anĭ din urmă, însemnate jertfe pentru a corespunde totŭ mai multŭ cerinţelorŭ timpului şi trebuinţelorŭ cetitorilorŭ sĕi.

Astfelŭ dela 1 Ianuarie 1881 „*Gazeta Transilvaniei*" a începutŭ sĕ apară de trei orĭ pe sĕptĕmână totŭ cu preţulŭ de până atuncĭ, ér dela 1 Aprilie 1884 apare în fie-care dĭ, érăşĭ cu acelaşĭ preţŭ, căcĭ cei 2 fl. adăugaţĭ acoperŭ numai cheltuielile înmulţite cu portulŭ postalŭ.

De atuncĭ încóce amŭ făcutŭ totŭ ce ne-a statŭ în putinţă spre a aduce îmbunătăţirĭ atâtŭ în redactarea diarului câtŭ şi în întocmirea sa esterióră, pentru care scopŭ amŭ isbutitŭ ca diarulŭ sĕ-şĭ aibă tipografia propriă.

Nu-i vorbă, multe se cerŭ astădĭ dela unŭ diarŭ, mai alesŭ când elŭ este chiămatŭ a servi causei unui poporŭ atâtŭ de multŭ prigonitŭ de sórte. Prin urmare nu putemŭ dice că amŭ ajunsŭ la capĕtulŭ îmbunătăţirilorŭ.

Din contră, astădĭ când, ca nicĭodată până acuma, posiţiunea diaristicei nóstre s'a agravatŭ; când atâtea loviturĭ sunt îndreptate asupra ei cu vehemenţă aşa de mare; când procese peste procese, condamnărĭ la închisóre şi amende în banĭ o împiedecă în munca şi stăruinţele ei de a da pe faţă tóte nelegiuirile, prigonirile şi asupririle şi de a lupta pentru recâştigarea drepturilorŭ poporului românŭ: se cere dela noi sĕ ne încordămŭ puterile cu îndoită energiă şi sĕ continuămŭ lupta cu curagiu neînfrântŭ, întroducêndŭ nouĕ reforme, pentru ca „*Gazeta Transilvaniei*" nu numai sĕ corespundă mai multŭ chiămării sale, ci sĕ se facă cu putinţă ca principiile salutare naţionale ce le propagă sĕ pótă pĕtrunde până şi în coliba ţĕranului.

Conduşĭ de aceste vederĭ, voimŭ sĕ facemŭ şi cu începerea anului viitorŭ mai multe esenţiale ameliorărĭ în diarulŭ nostru.

Pe lângă programulŭ, ce l'amŭ observatŭ până adĭ la redactarea foii, suntemŭ decişĭ a cultiva mai multŭ şi unele terene, cărora până acuma póte nu le-amŭ pututŭ da atenţiunea cuvenită.

Spre scopulŭ acesta amŭ avutŭ fericirea a concentra împrejurulŭ nostru *unŭ numĕrŭ însemnatŭ de bărbaţĭ cu cunoscinţe speciale,* carĭ vorŭ colabora regulatŭ la fóia nóstră, aşa ca materialulŭ ce'lŭ va conţine sĕ fiă câtŭ mai variatŭ, instructivŭ şi acomodatŭ trebuinţelorŭ poporului, nu numai pe tĕrêmulŭ politicŭ, literarŭ şi socialŭ, ci ţinêndŭ deopotrivă sémă şi de interesele sale din punctŭ de vedere alŭ economiei, educaţiunei şi higienei, alŭ afacerilorŭ sale cu autorităţile cu carĭ vine mai desŭ în atingere şi alŭ trebilorŭ sale financiare şi comerciale.

Afară de aceea câştigându-ne convingerea, că după împrejurările poporului nostru unŭ diarŭ cotidianŭ nu este în stare a pĕtrunde în tóte păturile sociale — parte mare din causa preţului lui — şi astfeliu sciind că sĕ sêmte trebuinţa de a i se face cu putinţă orĭ şi cărui Românŭ, care scie ceti, ca sĕ fiă informatŭ despre interesele şi trebuinţele lui, **ne-amŭ decisŭ ca dela anulŭ nou 1889 înainte sĕ mărimŭ în modŭ destulŭ de însemnatŭ prin adausurĭ numerele nóstre cu data de Duminecă şi sĕ le întocmimŭ şi sĕ le redactămŭ astfelŭ, ca sĕ intereseze pe orĭ şi ce cetitorŭ şi sĕ se pótă abona şi separatŭ.**

Deschidemŭ dér abonamentŭ la „*Gazeta Transilvaniei*", care deşi mai bogată în materialŭ, va costa ca şi până acuma *12 fl. v. a. pe anŭ* şi în deosebĭ pentru aceia, cărora împregiurările nu le értă de a abona întregŭ diarulŭ, deschidemŭ abonamentŭ separatŭ la *numerele cu data de Duminecă* ale „*Gazetei Transilvaniei*", carĭ vorŭ costa **pe anŭ numai 2 fl. v. a.**

Rugămŭ pe abonaţii noştri de până acuma, ca sĕ stăruiască pe câtŭ le va sta în putinţă în cerculŭ domniilorŭ lorŭ pentru lăţirea „Gazetei Transilvaniei" precum şi pentru rĕspândirea în poporŭ a numerelorŭ cu data de Duminecă, ce se potŭ abona şi separatŭ.

(Anunciulŭ Administraţiunii pe pagina VIII.)

Redacţiunea.

ANUNCIU DE DESCHIDERE.

Avemŭ onóre a face cunoscutŭ pré onor. publicŭ precum şi onor. noştri protectorĭ şi amicĭ, că pentru a satisface multe dorinţe ale onor. publicŭ amŭ înfiinţatŭ în casa nóstră nou zidită din **Strada Căldărarilorŭ Nr. 537—38** o **RESTAURAŢIUNE** întocmită cu **totŭ comfortulŭ** şi cu tótă **comoditatea**, precum şi **O PIVNIŢĂ CU VÊNDARE DE VINURĬ à la ESZTERHAZY**, pe carĭ le deschidemŭ:

DUMINECĂ IN 8|20 IANUARIU.

Vinurile ce se punŭ în vêndare suntŭ din pivniţile nóstre de calitate neschimbatŭ de bună cu **preţurile originale ale pivniţei,** câtŭ pentru mâncărĭ escelente şi celŭ mai solidŭ serviciu garanteză îndelungata pracsă şi maniera plăcută a d-lui

STEFAN BREZLMAYER

pe care l'amŭ angajatŭ ca birtaşŭ.

Odăi pentru societăţĭ separate stau la disposiţiă gratisŭ.

Ca noutate se va servì începêndŭ cu diua deschiderei în localităţile de restauraţiune

BERE DE STEINBRUCH numită HOF-BIER

à 9 cr. paharulŭ.

In fine mai facemŭ cunoscutŭ, că vêndarea de vinurĭ în pivniţa à la Eszterházy din strada Teatrului se continuă ca şi până acum în tóte dilele dela 8 óre diminéţa până la 9 óre séra şi recomandămŭ din nou onor. publicŭ consumătorŭ vinurile nóstre de masă şi desertŭ, curate din Transilvania, carĭ totdéuna se servescŭ próspete dela cepŭ cu cele mai eftine preţurĭ.

Rugându-ne pentru binevoitórea frecuenţă semnămŭ cu distinsă stimă

M. Fleischer & Comp.

FARMACIA

I. PSERHOFER

VIENA, Singerstrasse Nr. 15

186.12-10

la „Goldenen Reichsapfel“.

Pilule pentru curățirea sângelui, mai înainte numite *„Pilule universale“*, merită cu totu dreptulu numirea din urmă, de ore-ce în faptă nu esistă aprópe nici o bolă, la care nu ar fi probatŭ în mii de casurĭ efectulŭ loru miraculosŭ. În casurile cele mai cerbicóse, la carĭ multe alte medicamente s'au intrebuințatŭ înzadaru, s'a dobênditu cu aceste pilule de nenumerate orĭ și după unu scurtŭ timpŭ deplină însănĕtoșare. **1 cutióră cu 15 pilule 21 cr., 1 sulu cu 6 cutiore 1 fl. 5 cr.**, la trimiterĭ nefrancate cu rambursă **1 fl. 10 cr.**

Trimitendu-se prețulu înainte costă cu espedarea francată 1 sulŭ cu pilule 1 fl. 25 cr., 2 sulurĭ 2 fl. 30 cr., 3 sulurĭ 3 fl. 35 cr., 4 sulurĭ 4 fl. 40 cr., 5 sulurĭ 5 fl. 20 cr., 10 sulurĭ 9 fl. 20 cr. — Mai puținŭ de unu sulu nu se póte trimite.

Numai acele pilule suntu de consideratŭ ca veritabile, a cărorŭ instrucțiune este provĕḑută cu subscrierea I. PSERHOFER și carĭ pe capaculŭ fiă-cărei cutióre pórtă totu aceeași subscriere cu litere roșii.

Au încursŭ o mulțime de scrisorĭ, prin carĭ consumătorii acestorŭ pilule mulțămescŭ pentru redobêndirea sănĕtății loru după cele mai diferite și grele bóle. Orĭ-cine a făcutŭ odată încercare, recomandă acestŭ medicamentŭ mai departe.

Reproducemŭ aci numai câteva dintre multele scrisorĭ de mulțămită.

Schlurbach, 17 Februariu 1888.

Onor. Domnule! Respectuosu subsemnatulu Ve rogă a mai trimite din nou patru sulurĭ din *Pilulele D-v. în adevĕră forte folositore și escelentă purificătore de sânge.*

Cu înaltă stimă
Ig. Neureiter, medicŭ.

Brusche lângă Flodnig. 12 Sept. 1887.

Onor D-le! D-ḑeu a voitŭ ca se 'mi intre în mână Pilulele D-v., și Ve descriu acuma succesulu dobênditu: In patulu de lăudiă (chendeliă) me răcisemŭ astfeliu, încâtu nu mai putemŭ lucra, și așu fi de sigurŭ deja mórtă, décă nu me-ar fi scăpatu pilulele d-vóstră admirabile. D-ḑeu se Ve binecuvinteze de mii de orĭ pentru acésta. Am încrederea, că Pilulele D-v. me vor însănătoșa de totŭ, astfel precum ele au folosit și altora

Theresia Knific.

Wiener-Neustadt. 9 Decemvrie 1887.

Onor. Domnule! Ve esprimu cea mai căldurósă mulțămire în numele mătușei mele, care a suferitŭ cincĭ anĭ de catarrh chronic la stomacu. Viéța îi era unu chinŭ și se credea deja prăpădită. Prin întâmplare a primitŭ o cutióră cu escelentele Pilule ale D-v., purificătóre de sânge, și după întrebuințarea loru mai îndelungată s'a însănătoșatu.

Cu înaltă stimă
Iosefa Weinzettl.

Millerinzendorf, lângă Kirchdorf. Austria de susu. 10 Ianuariu 1886.

Onor. Domnule! Binevoiți a'mĭ trimite cu poșta unŭ sulu cu Pilulele D-tale escelentŭ purificătóre de sânge. Trebue se Ve esprimu cea mai îndeplină recunoscință în privința valorei acestorŭ pilule, și le voiu recomanda cu căldură tuturorŭ suferindilorŭ, unde mi se va da ocasiune. Ve împuternicezŭ, ca despre acésta a mea mulțămită se dispuneți după placŭ în publicŭ.

Cu înaltă stimă
Theresia Kastner.

Gottschdorf, lângă Kohlbach, Silesia-Austr. 8 Octomvrie 1888.

Onor. Domnule! Ve rogu amicabilu a'mĭ trimite unu sulu cu 6 cutióre Pilule universale purificătore de sânge. Numai minunateloru Pilurĭ ale D-v. am se mulțămescu, că am scăpatŭ de o suferință la stomacu, care m'a chinuitŭ 5 anĭ. Aceste Pilurĭ nu vorŭ lipsi nicĭ odată din casa mea, și Ve esprimŭ prin acésta mulțămita mea cea mai căldurosă.

Cu cea mai înaltă stimă. **Anna Zwikl.**

Rohrback, 28 Februariu 1888

Onor. Domnule! In luna lui Noemvre a. tr. am comandatŭ la D-ta unu sulu cu Pilule. Eu precum și soția mea am observatŭ celŭ mai bun succesŭ; sufeream ambii de durere de capŭ violentă și de scaunu neregulatŭ, astufeliu că eram deja aprópe de desperare, cu tóte că suntemŭ numai de 46 anĭ. Și ce se vedi! Pilulele D-v. au făcut minune și ne-au scăpat de suferință.

Cu stimă.
Anton List.

Balsamu contra degerăturei de *I. Pserhofer*, de mulțĭ anĭ recunoscutŭ ca celŭ mai sigurŭ remediu contra suferințeloru de degerătură de totu felulŭ, precum și spre vindecarea raneloru învechite etc. 1 borcănelu 40 cr., cu trimiterea franco 65 cr.

Suculu-Spitzwegerich, medicamentŭ contra catarului, răgușelei și a tusei etc. 1 sticluță 50 cr.

Aliflă americană contra rheumatismului, celŭ mai bunŭ medicamentŭ la tóte suferințele rheumatice, junghiurĭ, Ischias (bólă de tremurŭ), junghiu la urechĭ etc. 1 fl. 20 cr.

Prafŭ contra asudării picióreloru, 1 cutiă 50 cr. cu trimiterea francată 75 cr.

Balsamu contra gușiloru, remediu de încredere spre lecuirea umflăturilorŭ la gâtŭ. 1 flaconŭ 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Essență de viață, *(Picăturĭ de Praga)* contra stomacului stricatŭ, a mistuirei rele și greutățilorŭ de totŭ felulŭ, unŭ remediu de casă escelentŭ. 1 flaconŭ 22 cr.

Balsamu englezescu, 1 sticluță 12 cr., 12 sticluțe 1 fl. 20 cr.

Prafurĭ *(Fiakerpulver)* contra catarului, răgușelei, tusei etc. 1 cutia 35 cr., cu trimiterea francată 60 cr.

Pomadă de Tanochinin de *I. Pserhofer*, cea mai bună dintre tóte remediile pentru crescerea perului. Un borcanu 2 fl.

Plastru universalŭ de prof. Steudel, la rane din lovitură și împunsŭ, la totŭ felulŭ de bube rele și la umflăturĭ învechite, ce se spargŭ periodicŭ la picióre, la degetu, la rănile și aprinderile de țițe și la multe alte suferințe de acestŭ soiu, s'a probatŭ de multe orĭ. 1 borcanŭ 50 cr., cu trimiterea francată 75 cr.

Sare universală de curățenià de *A. W. Bulrich*. Unu remediu de casă escelentŭ contra tuturorŭ urmărilorŭ digestiunei stricate precum: durere de cap, amețelă, cârcei la stomach, acrelă în gâtŭ, suferințe haemoroidale, constipațiune etc. 1 pachetŭ 1 fl.

Esență pentru ochi de Romershausen, 1 butelià 2 fl. 50 cr., $\frac{1}{2}$ butelià 1 fl. 50 cr.

Afară de preparatele aci numite se mai află tóte specialitățile farmaceutice indigene și streine, anunțate prin tóte diarele austriace, și la casŭ, când unele din aceste specii nu s'arŭ afla în depositŭ, se vorŭ procura la cerere cu promptitudine și câtŭ se póte de eftinŭ.

Trimiterile prin postă se efectueză iute, décă se trimite prețulŭ înainte, séu cu rambursă.

Trimițendu-se prețulŭ nainte, (mai bine prin mandatŭ postalŭ) este porto postalŭ cu multŭ mai eftinŭ, decâtŭ la trimiterĭ cu rambursă.

Orĭ și ce DURERE DE DINȚĬ

o delătură îndată sticluța **„Liton“** probată de 20 de anĭ în mii de casurĭ, ce se capĕtă pentru 36 cr. la **DEMETER EREMIAS NEPOȚII** în **Brașovŭ.**

217,4—1

Picăturile de stomachŭ MARIAZELLER,

care lucră escelentŭ în contra tuturorŭ boleloru de stomachŭ.

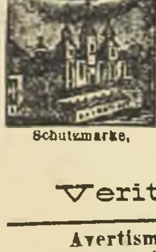

Schutzmarke.

Neîntrecute pentru lipsa de apetitŭ, slăbiciunea stomachului, respirațiunea cu mirosŭ greu, umflare (venturĭ), răgăelă acră, colică, catarŭ de stomachŭ, acrelă, formarea de petră și năsipŭ, producerea escesivă de flegmă, gălbinare, greață și vomare, durere de capŭ (decă provine dela stomachŭ), cârcei la stomachŭ, constipațiune séu încuiare, încărcarea stomachului cu mâncărĭ și bĕuturĭ, limbricĭ, suferințe de splină, ficatŭ și de haemorhoide. — Prețulŭ unei sticle **dinprennă cu prescriereade întrebuințare 40 cr., sticla îndoitŭ de mare 70 cr.**

Espediția centrală prin farmacistulŭ
Carl Brady, Kremsier (Moravia.)

Picăturile de stomachŭ Mariazeller nu suntŭ unŭ remediu secretŭ. Părțile conținĕtóre suntŭ arătate în **prescrierea de întrebuințare**, ce se află la fie-care sticlă.

Veritabile se află mai în tóte farmaciile.

Avertismentŭ! Picăturile de stomachŭ Mariazeller se falsifică și se imiteză de multe orĭ. — **Ca semnŭ, că suntŭ veritabile**, servesce învelitorea roșiă proveḑută **cu marca de protecțiune de mai susŭ**, și afară de acésta pe fiecare **prescriere de întrebuințare**, ce se află la fiecare sticlă, trebue se fie arătatŭ, că acésta s'a tipăritŭ în tipografia D-lui H. Gusek în Kremsier.

Veritabile se află: **Brașovu**, farmacia *Franz Kellemen*, farmacia la „Biserica Albă“. farm. *I. Goos*; farm. *Iul. Hornung*; farmacia *F. Iekelius' W-we*; farm. *K. L. Schuster*; farm. *Heinrich G. Obert*: farm. *Ed. Kugler* la „Higiea“: farm. *G. Iekelius* în Hoszufalu. **Băile Tușnadŭ:** farmacia *Alex. Dobay*. **Cohalmu:** farm. *Ed. Melas*, farmacia *E. Wolff*, **Feldioră:** (Marienburg). farm. *Wil. Schneider*. **Făgărașu:** farm. *v. Bildner*, farm. *Hermann*. **Sz. Szt. György:** farm. *Val. Beteg*, farm *Barabás Fer.*

13,52—44

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ	3 fl. —
„ șese lunĭ	6 fl. —
„ unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

pe trei lunĭ	10 francĭ
„ șese lunĭ	20 „
„ unŭ anŭ	40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

pe anŭ	**2 fl.**
pe șese lunĭ	**1 fl.**
pe trei lunĭ	**50 cr.**

Pentru România și străinătate:

pe anŭ	**8 francĭ**
pe șese lunĭ	4 „
pe trei lunĭ	2 „

Abonamentele se facŭ mai ușorŭ și mai repede prin **mandate poștale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Dințĭ artificialĭ, danturĭ,

și reparaturĭ cu prețurĭ modeste și cu deplină garanțiă

se facŭ la

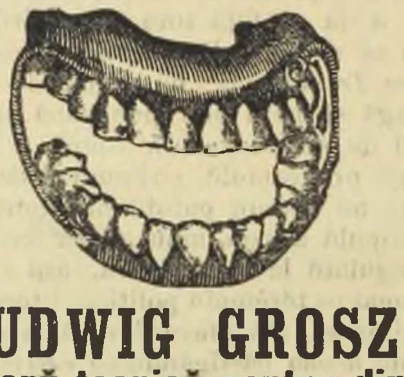

183,10—6

LUDWIG GROSZ

Atelierŭ tecnicŭ pentru dințĭ

fondatŭ la 1878.

Buda-Pesta IV., Ungargasse 1, Ecke Hatvanergasse.

Diminéța dela 9—12. După prânḑŭ dela 2—6 óre.

AVISŬ.

Subsemnatulŭ facŭ onor. publicŭ cunoscutŭ, că d-lŭ **Ioanŭ Săbădeanu**, la care am fostŭ **mai mulțĭ anĭ angajatŭ ca măestru**, 'mĭ-a predatŭ confecționarea de încălțăminte. Lucrândŭ dér d'aci înainte pe propria mea socotélă, mĕ voiu sili a confecționa încălțăminte bună **dupĕ modelurile cele mai nouĕ** și din **materialulŭ celŭ mai solidŭ, cu prețurĭ moderate.**

Atelierulŭ meu se află totŭ în **curtea locuinței d-lui I. Săbădeanu.** Comande atâtŭ dupĕ mĕsură câtŭ și pentru orĭ-ce reparaturĭ se primescŭ din bunăvoința d-lui I. Săbădeanu și în **Prăvălia d-lui, Strada Căldărarilorŭ No. 485.**

Cu înaltă stimă
George Olteanu,
pantofarŭ.

216,6—4

Tuse nu mai este!

Efectulŭ surprindĕtorŭ alŭ sucului de ceapă, raționalŭ disolvatŭ și preparatŭ pentru suferințe de tuse, plumînĭ, de peptŭ și de gâtŭ se constată în modulŭ celŭ mai strălucitŭ după întrebuințarea **bonbonelorŭ de ceapă ale lui O. Tietze.** In pachete à 20 și 40 cr. se află numai la următórele deposite:

In *Brașovŭ* la Franz Kellemen, farmacia la „Biserica Albă“; *Depoulŭ principal* in *Kremsier* la farm. F. Krizan.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross**, în librăria **Nicolae Ciurcu** și **Albrecht & Zillich.**

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.